

PRISIKĖLIMAS

VELYKŲ ESMĖ

Svėsdami mes lietuviai šįmet jau virš 700 kartinį Velykų — Prisikėlimo šventę, žvilgterėkime ir į Velykų esmę, kuri slepiasi ne pavasario atbundačioj šiaurės pusrutulio gamtoje ir ne lietuviškų bei tautinių papročių įvairume, bet religiniame gyvenime! Velykų džiaugsmas yra nesuprantamas be ilgos gavėnios liūdesio. Kokia gavėnia — tokios ir Velykos. Apie tai mes kiekvienas Argentinoj pagyvenęs galime pastebėti, kad ne tas pats, kas buvo Lietuvoje.

Kristaus iš numirusiųjų prisikėlimas įvyko po to, kai Kristus buvo labai sunkiai kentėjęs ir miręs ant kryžiaus. Nebūtų buvę Kristaus atsikėlimo, jeigu nebūtų buvę Jo kančios ir mirties.

KRYŽIUS — PERGALĖS SIMBOLIS

Mirštantis ant kryžiaus Dievas yra pasipiktinimas žydams, kvailybė abejingiesiems, laisvamaniams, tamsi paslaptis net ir krikščionims. Žmonės, kurie nepajėgia giliau į Kalvarijos tragediją žvelgti, joje mato net prieštaravimą sveikam protui. O norintieji pasilikti akli Dievo šviesai, kuo patys kvepia — tuo ir kitus tepa. Aiškinasi, kad prarado tikėjimą dėl kito kokio tai tikinčiojo ar kunigo, ar šiaip sau padoraus žmogaus blogo elgesio.

AUKA — LAISVĖS LAIDAS

Didžiosios vertybės sukuriamos, didieji laimėjimai pasiekiami tik per aukas ir pasišventimą. Šituo keliu einant, gausūs Lietuvių tautos atstovai Vilniaus seime išrinko garbingiausių 20-ties vyrų Lietuvos Tarybą, kuri 1918 m. vasario 16 d. paskelbė visam pasauliui Nepriklausomą Lietuvos valstybės atkūrimą — prisikėlimą, kurį šįmet jau 43 kartą švenčiame. Liūdna toji nepriklausomybės šventė, nes tauta kenčia priešpauką ir yra pavergta.

MINDAUGO LIETUVA

Šiais metais sueina 725 metai nuo lietuvių tautos didžios valstybės sukūrimo vieno galingo valdovo valdžioje ir 710 metų nuo to kilnaus valdovo Mindaugo karaliaus krikšto, kuris lietuvių tautos istorijos vystimosi yra atlikęs svarbų uždavinį. Mindaugas krikštu laimėjęs Livonijos ir kryžuočių palankumą, pajėgė ir iš tos valstybei pavojingos bičiulystės gauti naudos. Savo prieš apkrikštytas ir įgijęs karaliaus vainiką Mindaugas Lietuvai pirmasis nurodė kelią į Vakarų Europą, jos kultūrą ir lotyniškąją krikščionybę, kas ir likosi gairė ateičiai.

Lietuvos valstybės istorija

būtų pasukusi visai kitu keliu, jeigu nebūtų buvęs nužudytas karūnuotas valdovas. Tat jei jo įpėdiniai būtų išsaugoję karališką karūną, būtų kitaip susidėstę santykiai su Ordinu, o vėliau ir su Lenkija, nes karūna karūnon nejungiamo, ir Lietuvos diduomenei nebūtų buvę progos niekinant lietuvių tamsiąją pagonybę, žavėtis ir pasiduoti lenkiškosios krikščionybės kultūrinimas laimėjimams.

Nėra duomenų kiek būtų laimėjęs Lietuvos valstybingumas,

laisvajame pasaulyje, kaip Argentinoj, visiškai baigia išblėsti.

Ar ne didžiausia bus keistenybė, dėl ko lietuvis "prisikėlęs" vėl nori mirti, mirti tiesai. Del ko toks blaškymasis iki kraštutinumų, ir toks lengvabūdiškas pasidavimas svetimųjų įtakai.

LITUVIŲ KRAŠTUTINUMAI

Priėmus krikščionybę užsigėdė pagonybės, žudo karalių ir skaldosi kunigaikštystėmis.

Kristus mirties ir klaidos nugalėtojas, Jis prisikėlė, kaip buvo kalbėjęs

bet yra tikra, kad krikščioniškosios Vakarų kultūros vaisiai Lietuvą būtų žymiai anksčiau pasiekę. Nors ir Mindaugo įžiebtoji krikščionybės liepsna jau visai nebeužslopo, kai pagoniškoji reakcija Lietuvoje ir Prūsijoje vis labiau ėmė imti viršų ir pats Mindaugas žuvo kaip auka senosios reakcijos ir savo paties priešų (Trenioto, Daimanto), tačiau visgi nežuvo jo sukurtoji valstybė; kuri per septynerius metus plūdo vidaus kovų kraujuose stipriais sukrėtimais, nes vienas po kito buvo nužudyti keturi kunigaikščiai, kurie turėjo vyriausią valdžią ar jos siekė (Treniota, Tautvilas, Vaišvilas ir Švarnas).

KEISTENYBĖ

Bet kančios ir laimės santykis yra žmogaus prigimtinis gimta keistenybė. Daug kas gyvenime atrodo nesuprantama ir keista. Pav., dėl ko lepinama gyvybė pasaulyje skursta ir silpnėja, bet persekiojama stiprėja ir įgauna veržlumo. Lietuvių tikėjimas persekiojamojo tėvynėj gimdo pasaulinio mato karžygius — šventuosius, o

Vytauto Did. apkrikštinti ir sukūrę lietuviškąją katalikybę užsigėdžia lenkiškosios. O atkūrę nepriklausomybę ir savanorių krauju atsiriboje bolševikų, žavisi jų socialistiniu-atėistiniu mokslu bei gerove ir prirenčia visą tautą be jokio pasipriešinimo bolševikų okupacijai.

Mūsų garsusis aušrininkas dr. J. Szlupovicz — Šliupas, kraštutinio vokiškojo materializmo dr. Lud. Buchner sekėjas, "savo atėistinį nusistatymą parodė dar redaguodamas Aušrą (1883-84). Aušrininkus jis suskaldė, o kunigus atstumė ne savo kritika, bet "socializmo kvapu", kaip yra išsireiškęs dr. J. Basanavičius. Aušra savo dienas baigė, gi dr. J. Šliupas atsidurė Amerikoje".

1936 m. kovo 4 d. "Trimite", jis pats svėsdamas savo 75 metų sukaktį, rašo:

"Lietuvoje aptinkame religiškojo fanatizmo auklėjimą: įvedinant visokeriopos stebuklus, steigiant brolijas, persekiojant "raganas", globojant "besiplakančius brolius", nesirūpinant mokyklomis ir t. t. ... Nenuostabu, kad Vilniaus akademija (TT.

BRANGŪS LIETUVIAI, VISIEMS DŽIAUGSMINGO ALLELUJA!

Šiomis dienomis ir žmonių sielose ir bažnyčių erdvėse ir šeimų židiniuose skamba džiaugsmo ir didelės šventės aidas. Savo žodžiais, mirtim ir prisikėlimu Kristus davė atsakymą į didžiuosius žmogaus gyvenimo ir mirties klausimus.

Nemokėtum švęsti Velykų ir būti Kristaus sekėjais pasisavindami tą džiaugsmą tik savo šeimose ar sau. Per mus, Kristaus pavyzdžiu, jis turi pasiekti ir abejojančių kelevių ir klystančių samarietę ir Kristui nusikaltusį jo niekintoją ar kankintoją. Kristaus pavyzdžiu, su pagarba ir meile kiekvienam žmogui, skelbkime atpirkimo ir atleidimo tiesą, skelbkime visam pasauliui, ką randa savo sielai mylintieji ir sekantieji Kristų.

Visus lietuvius nuoširdžiai sveikindamas visiems linkiu, kad Velykų ryto džiaugsmas, kuris aną rytą buvo Marijos, apaštaly ir visų Kristaus draugų, prisipildytų visų širdis ir namus, Alleluja!

Jūsų Kristuje

† Vysk. V. Brizgys

uždraudimu, kaip vėliau Botyrius, Muraška ir Gyls. Kun. Baranauskas buvo ir fanatikas ir unijos su lenkais mylėtojas.

"... Reikia vieningumo, kur nesunku būtų visus lietuvius (tik ne katalikus, red.) suartinėti ir į bendrą darbą įkinkyti: juk net apšauktieji komunistais nėra blogi lietuviai! Tokiu bendru visiems centru tegali būti kultūra, todėl-gi aš siūlau sukurti Kultūros Fondą".

TIESOS PERGALĖ

Bet, pagyvenęs virš metų, per visą savo amžių taip aistringai trokštosi ateistinės-komunistinės atokaitos gerbuvy, pabėgęs Vokietijon ir veik mėnesį pagyvenęs tremtyje mirė Berlyne 1944 m. lapkričio 6 d. Prieš mirtį pergyveno savo ištikinimo tragediją ir prisipažino "užsiauginęs gyvatę", kuri ne tik jo ištikinimus ir siekius nužudė, bet ir jo mylimą Lietuvą tėvynę žudo ir nekaltųjų kraujuje plukdo.

Tat ir mes prisikėlė tiesai ir meilei, stenkimės ne kitus teisti, bet pagal savo ištikinimus ir gyventi, kad sulaukė mūsų tėvynės prisikėlimo, galėtumėm jon sugrįžę, gyvu tikėjimu ir gražiais lietuviškosios katalikybės papročiais pasidžiaugti.

A. Kregždė

Prisikėlusis Kristus telaimina visus mielus parapijiečius ir tautiečius, siųsdamas visiems reikalingų malonių ir velykinio džiaugsmo.

Tėvai Marijonai Argentinoje

Kristaus Prisikėlimo Šventės proga sveikiname visus mielus "Laiko" bendradarbius, korespondentus, remėjus ir skaitytojus, linkėdami daug tyro velykinio džiaugsmo ir sėkmės darbuose!

"Laiko" Redakcija ir Administracija

Su Kristaus Prisikėlimu sveikiname visus Argentinos lietuvius, linkėdami, kad lietuviškoji dvasia ir Tėvynės meilė nuolatos degtų visų širdyse, kad atbustų ir užmigusieji, kad visi jungtųsi bendron kovon už Tėvynės prisikėlimą.

Argentinos Lietuvių Ben-nės Centro Valdyba

VALSAS POLITIKOS LAUKUOSE

Valso trižingsnyje, žingsnis atgal dėl dviejų žingsnių pirmyn yra N. Kruščiovo taikomas politikoje su JAV naująja Kennedy valdžia. Kai užspringstama tada yra pagalbon kviečiamas kompromisas, tai yra toks susitarimas daryti taip, kaip nei vienas iš susitariančiųjų nenorėtų daryti.

Atbulinė dainelė

Kalbant apie viską ir apie nieką, nēr ko stebėtis, kad ir "lietuviams esame mes gimę" giesmės dainius buvo kitatautis — vokiečių filologijos daktaras Georg Zauerwein. Štai, "Upės stovi vietoje, tik jų vandenys bėga", sako išminčius Buddha, bet lietuviai traukia: "kur bėga šešupė, kur Nemunas teka". Jog politikoje nėra tikslingumo (logikos) — tai, dėl ko mes pas lietuvius turėtumėm jos reikauti?

Laikraščiai skelbia, kad okupuotoji burliokų Lietuva yra priversta siųsti savo gaminius JAV valstybių kūdikiui — Kubai: Panevėžio mėsos kombinatas siunčia konservus. Šiauliai — dviračius, Radviliškis — silikatinius luitus, kurie panaudojami chemijos, naftos ir kalnų kasimo pramonėje. Netrukus, bus siunčiami alus, pienas ir taip skoningai mėgstami Rytų ir Vakarų Vokietijų bei Šveicarijos lietuviškieji sūdyti grybai. Nors ir plačiai išskultūrintas prie viešbučių tebevyksta ištvirkavimas, nei kriminaliniu, nei politiniu nusikaltimu nelaikomas amatas, Kubai, gal but, nebus parduodamas, nes Vilniaus Tiesa, apie tai, tyli.

Demokratinės laisvės Meilė

Sulig lietuvišku priežodžiu: "Besimylint atsiranda, kad ir nosis nusikanda", o be nosies nebegalima užuosti nė dešros; tat ką besivaičioti apie tiesos nuovoką, kai Lamartine sako, kad žmogus gimsta barbaru, ir tik auklėjimas jį padaro žmogumi.

Earl Smith, buvęs paskutiniu JAV ambasadorium Kubai pasakoja, kaip "demokratijos" pilvo liga sergantieji JAV valstybės Departamento pareigūnai, spauda ir viešoji opinija uoliai rėmė Castro, kuris buvo vaizduojamas "Kubos Abraomu Linkolnu", o Batista buvo apskelbtas agresorium, laisvės varžytoju, grobiku, žmonių skriaudėju bei diktatorium.

1492 m. spalio 28 d. Kolumbas atrado salą, kurią ispanų kolonistai vadindami ir Juana, ir Santiago, ir Ave Maria, ir pagaliau praminę vietinių indėnų vardu, Kuba, kolonizavo.

Laisvė Kubai

1868 m. kilusi išsilaisvinimo revoliucija tesėsi 10 metų. O 1895 m. vėl užsiliepsnojęs sukilimas buvo remiamas JAV. Ir kai 1898 m. vasario mėn. 15 d. Havanos uoste buvo susprogdintas JAV karo laivas "Maine", JAV kongresas ir prez. McKinley nutarė padėti Kubai išsikvoti nepriklausomybę ir pasiuntė karo pajėgas pulk. Teodoro Roosevelto vadovybėje (kuriuose dalyvavo ir nemažas būrys ir lietuvių ateivių), 1898 m. lie-

pos mėn. 17 d. sumušę ispanus, laimėjo Kubai nepriklausomybę. Dėkingi kubiečiai ir Havanoje ir Santiago de Cuba, ant San Juan kalno Amerikos kariautojų garbei pastatydino paminklus, o T. Rooseveltas buvo išrinktas New Yorko gubernatorium. 1900 m. — viceprezidentu ir 1901 užmušus prez. William McKinley tapo JAV prezidentu. 1905 m. gavo Nobelio taktios premiją ir viešpatavo iki 1909 m. kovo mėn. 4 d.

Castro atsidėjo savo apekūnams

Nusavinęs veik visus J.A.V. kompanijų investuotus turtus — nuosavybes, pradeda įtarinė-

Kada susilauks Lietuva Priskėlimo? (Raiž. kun. A. Lubicko)

ti visus amerikiečių kilmės prieš Fulgencijų Batistą kovos bendrininkus, juos persekioja, areštuoja, teisia ir šaudo. Štai 11 d. kovo sušaudė buvusį savo komendantą William Morgan, o jo žmoną Olgą Mariją paima Guanabacoa kalėjiman. P. m. spalio paskutinė yra sušaudęs: Anthony Zarba, Robert Otis Fuller ir Allan Dale Thompson, kurie atsisakę JAV pilietybės, taip narsiai kovodami patį Castro Kubos sostan yra įtubdę.

Kaip skruzdė, daug kartų krisdama, stengesi užlipti į pačią smilgos viršūnę. Koks jai reikalas buvo ten užlipti, sunku pasakyti, bet ji užlipo. Taip pat, koks reikalas buvo JAV Castro režimą Kubai įpiršti, galime spėlioti. H. Shaw sako, kad juo mažiau mes žinome, juo labiau imame įtarinėti kitus.

Pavyzdžiai patraukia

Būtume gimtojo krašto ne-naudėliai, jeigu nagrinėdami klausimą, "kas pirma atsirado — višta ar kiaušinis", kad ir netikrumo ūkana apsisisautę nematytumė, jog mūsų politinės partijas pagimdė ne krašto gyventojų grupių reikalai, kuriuos tos partijos būtų pasišovusios ginti, bet tik labiau išprūsusių žmonių savanaudiška vaizduotė. Grįžusi iš Rusijos ir jaunuomenė ir šviesuomenė buvo užsikrėtusi revoliucijos idėjomis ir smarkiai susizavėję bolševizmu, nihilizmu ir visokiom "laisvės meile" švokščiačiom plokstelėm. Vieni likosi ištikimi naujosios idėjomis, o kiti atsisveikinę su bet kokia idėja, pasidarė kaip vėjo gai-

džiai: kaip iš užpakalio pučia — taip į priekį šaukia.

Tautietis prisiskiria prie puikių žmonių rasės, kuri gali gyventi oru, optimizmu ir pažadais. O čia dar priešrinkiminiuose mitinguose liežuviais plevešuojama: "Ar mes nesakėme, kad kunigai veda kraštą į pražūtį. Ar jūs žinot, kad kun. Krupavičius, pasidaręs žemės ūkio ministru, už valdžios pinigų nusipirko cilindrą, kuris kainuoja tiek, kiek ir kuliama mašina! O antras kunigas Jurgutis, vos spėjęs pasidaryti Lietuvos Banko valdytoju, tuojau atsispausdino pinigus, kaip va 50 litų banknote matote, kuriuose kryžių pastatė jaučiai tarp ragų. Išrinkit tik dar kartą krikščionis demokratų ir tą kryžių matysite prikabinatą prie jaučio uodegos".

to Savivaldybės sutartis su belgų elektros stoties koncesija tarpininkaujant inž. Šliogeriui, Peterburgo skyriaus tarnautojui, buvo daugiau naudinga belgams, negu Kauno Miesto gyventojams. Prisiminęs nuoširdų liaudininko A. Rimkaus pareiškimą: "Mūsų tautos ir kultūros reikalai ne tik nenukentėtų, bet galėtų būti geriau aprūpinti, negu esant Lietuvai visai nepri gulmingai", bei Purickio bylos komedija dėl sakarino Maskvai, kur tardytojas Toliušis — menkas teisininkas, bet uolus liaudininkas, kuriam rūpėjo ne teisingumas, bet politiniai sumetimai, ir daug kitokių vyriausybės "diplomatinių" veiksmų, privedė kraštą iki 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo.

"Monarkinė" respublika

Tad nuo gruodžio 17 d., absoliutinės monarkijos formoje, kurios griuvėsius nukopijavusi iš Rusijos, "demokratinė" Lietuvos respublika buvo valdoma neriboto absolutizmo vyriausybės iki kolonialistinio diktatūrinio 1940 m. komunizmo pakaitalo.

Lietuvos mokinys

JAV prez. J. Kennedy, tarsi norėdamas išvengti Lietuvos gruodžio 17 d. malonumų, savo vyriausybės sąstatan surenka galimai platesnių sluoksnių atstovaujančius žmones ir tokiu būdu opozicija veik visai prapuola. Jo kabinete, neskaitant demokratų branduolio, sutiksime: liberalus, žydus, respublikonus, unijas, negrus...

Paskyrus 2,300,000 dol. viešosioms mokykloms aplenkiant pri vačius, sukėlė nepasitenkinimą ir protesto bangas katalikų, žydų ir protestantų. Prezidentas aiškinasi, kad jis tai pasielgė nenorėdamas šalies skaldyti skirtingo tikėjimo atžvilgiu ir kad Baltieji Rūmai nėra skirti rūpintis kas į ką tiki.

Stiklinis žvėrynas

Maskva išvilkusi į J. T. sceną kolonializmo klausimą, baigti visiems laikams kolonijų gadynę, sujaukė ir šviesiausiai į gyvenimą žiūrintiems dvigubo galvojimo užmačius. Jog dar taip neseniai gardžiavosi Vengrijos sukilėlių krauju, o dabar nori pasigirti Afro-Azijos kraštų taikos ir nusiginklavimo burbulais. Matomai užmiršo skylę, per kurią tautinės Kinijos atstovas dr. Tingfu Tsiang, kalbėdamas apie kolonializmą bendrai nuo seniausių laikų, gražiu švirkštu pataikė ruskeliui ir skaudžiausiąją. Pradėjęs nuo mongolų, Genghis Khano, per maurus, otomano imperijas, Napoleoną, Austro-Vengriją ir kitas prislinko prie rusų caro imperijos atsiradimo Sibire, kur išilgai Amūro upės, užėmęs kinų gyvenamą "Haisenwei" perkrikštijo "Vladivostok" — "valdyk Rytus" vardu.

Centrinėje Azijoje nepriklausomas valstybes kaip Kazachstanas, Uzbekistanas, Turkmenistanas ir Tadžikistanas, kaip ir pats Kruščiovas buvo toj pačioj J. T. generalinėj sesijoje pripažintęs, buvo rusų caro priešpauža ir ginklu kolonizuotos. O kiti kardu ir ugnimi kolonialiniai kraštai sudarą 70 % visos rusų imperijos buvo: Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Besarabija, Ukraina, Kau-

kazas, Centrinė Azija, Rytų Sibiras ir dalis Mandžiūrijos. Per II pas. karą bolševikai dar prisilipdę Vengriją, Rumuniją, Bulgariją, Jugoslaviją, Albaniją ir kitas šalis siekia jau penktosios kolonos pagalba ir Afrikoje ir Amerikoje kolonizuotis.

Patys prieš save

Kai žmogų apima koks didelis rūpestis, ne kiekvienas išsilauko ramiai. Modernioji Belgija labai mėgsta statistikas. Ji tikėjosi, kad karalius Baudouinas, neišsirinkęs žmonos, atsiųstų ir stos į vienuolyną, bet karališkasis sostas, demokratiškas parlamentas, katalikai ir protestantai, kairieji ir dešinieji, turtuoliai ir vargšai, valonai ir flamandai, kad neišbirę iš ankšties, laikysis tam tikrų sutarimų.

Paspainiojo Ispanijos princė Fabiola ir tapo belgų karaliene. Tiesa, nebuvo ji vargšė — truko tik vyro.

Socialistas André Renard, atstovaujantis neva darbininkus, bet esąs labiau pralobęs už kitų kraštų kapitalistus, dėl ruse nančios širdyje tikintiesiems napykantos, veda darbininkus streikuoti gatvėn. Drauge su komunistu Albert Goyens kviečiasi iš Kongo, dar prieš nepriklausomybės gavimą, Lumumba, Antoine Gizenga, A. Nguvulu, Mandungu, Belengo ir kitus komunistų partijų susirinkimuosna bei kongresan Liege.

Sloga politikoj

Žurnalistė Marguerite Higgins, savo pranešime "New Frontier" Chicago Sun-Times rašo, kad norint pasiekti tikslą, reikia žinoti, kur buvai ir kur eini.

"Aš nesuprantu Amerikos. Jūs leidote rusams taikos vardu save įkalinti jūsų pačių noru. Rusai žino, jog jūs turite didelę jėgą, bet jie netiki kad ją pavartosite. Todėl mes visi, kurie žiūrėjome į Ameriką kaip mūsų nepriklausomybės gynėją, praradome laisvę, nes jūs nežinojote ir nežinote kaip panaudoti savo jėgas".

Amerikos gydytojas dr. Noah D. Fabricart parašė knygą "13 Famous Patient", kurioje apie Roosevelto kalbą, kad jis nuolat kankinasi nuo slogos, kuri labai atsiliepė jo politiniams gabumams. Bullit liudija, kad Jaltoje "turėjo vargo savo mintis formuluoti ir kartais negalėjo atsakyti į paprasčiausius klausimus ir kalbėjo tiesiog nesąmones".

Fabricant tvirtindamas, kad prezidento mirtis apgaubta gaudais pabrėžia: "Viena aišku, kad Jaltos konferencijos darbai jau nesveiko žmogaus padaras".

Roosevelto pėdomis

Ką kareivis laimi su šautuvu, tai diplomatas ir praranda, nes bolševikai skaitosi tik su jėga. Taikingi pasiūlimai iš laisvojo pasaulio pusės jiems yra to pasaulio silpnybės ženklas, skatinąs tik kolonializmo apetitą. Roosevelto pasitikėjimas gera Sovietų valia, išaugino jiems tokius ragus, kurie dabar jau bado pačią Ameriką.

Kai demokratija yra pasiskelbusi, kad ji nepuls, o tik ginsis, būdama užpulta, bolševikai turi laisvas rankas planuoti. Kai pasaulis sapnuoja apie taikingą (nukelta į 3 pusl.)

Toks Jau Yra Nelaimingas "BRISIAUS GALAS"

Senas palieges guli Brisius ant spalių krūvos prie jaujos ir sapnuoja riebias antis, kurias jis, šeimnininko pašautas, sunėša jam po kojų.

Ir, staiga pabudęs jis iš tikrųjų pamato savo šeimnininką su šautuvu per petį ir šaukiantį jį, Brisijų. Brisius pamano kad eis medžioti, bet šeimnininkas pasiūveda į galūlaukę, Brisijų nušau. Ir tai dėkingumas Brisiumi už tai, kad jis atsidavusiai jam tarnavo.

Jūs pasakysit: tai juokdarys! Jau Biliūno taip parašyta apie seno šins galą. Tiesa, bet dabar jis itin būdingas. Tada, Biliūnui rašant, brisių buvo palyginamai mažiau. Šių apysaką reikia prisiminti dabar, kai kiekvienoj apylinkėj ant spalių krūvos guli, kad ir ne visai susenę, bet jau savo šeimnininkui rolę atloję brisiai.

Nepradėsiu nuo Bulganino, Putnos ar Merkulo. Imkim lietuvišką kaimą.

Mano atmintis siekia 1946 metus Betygaloje. Kaip uoliai nešiojo antis po šeimnininko kojomis Vaitkus, eidamas valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininko pareigas. Kas neatidavė prievolės grūdais ar mokesčiais, kas nuslėpė karvę, kas nepranešė apie matytus "banditus"? Duokit juos šen Vaitkui! Tie atsidurs Vorkutoj ar Magadane. Prisimenu gerai keletą kartų girdėjęs Agelaičių ir Pikėčių kaimuose mamas Vaitkumi gsdinančias savo nepaklusnius vaikus. Pagaliau, Vaitkus perdavė pareigas Brazdauskui, o pats, energingas kovotojas, nuėjo į "strebitelius", atseit, konkrečiau kovoti už komunizmą. Gi Brazdauskas, pasitelkęs sau į pavaduotojų iš kažkur atsibasčiusį Jurkėną, vykdė persilaužimą žemės ūkio srityje Betygalos valsčiuje. Tai yra, "itinkino" ūkininkus, kad bendras darbas daug našesnis. Jo barbariškumus minės betigališkiai dar ilgai. Kas mušė Pažečiuose Melešką, Petrauską, Mačiulį; Uogioniuose — Šukutį, Kringelį? Nagi Jurkėnas, Leščiauskas, Vabalas, Cibulskis. Kas Šnipaičiuose pasibalnojęs arklį, o prie balno kilpos prisirišęs žmogų, vilko vikte daugiau kilometrą keliu? Nagi Apukas, tada dirbęs MTS politskyriaus redaktoriumi, o vėliau tapęs Juodaičių kolchozo pirmininku.

Mačiau pareitą pavasarį oda aptraukius Vaitkaus kaulus. Dabar jis vežioja pašarus kiaulėms Kuolonių kolchoze, mindo basomis Kiršnonės molį tam, kad iš viso dar gyvas.

Niekas jo neskaito nei fiziniai, nei psichiniai sveiku, bet jei jis dar gyvas — tegu dirba. Buvau jį sutikęs pereitą pavasarį. Paliegsiu balsu prašė mane padėti paieškoti Kiršnonės krante buočių užkastus turtus. Nors ir pakvaišo per kovą už bendrą turtą bet sau asmeniško vis tik norėtų.

Mačiau ir Jurkėną ariantį Ilgiųjų kolchoze su pora leisgyvių

arklių, visą taip apšepusį, ir taip nepanašų į tą, kuris to paties kolchozo Sakaičių kaime šaukė vėtyklę: "Šak-k-k-k-ale, atiduok fuk-fuk-fuktelį!"

Brazdauskas pasitraukė nuo buvusių pavaldinių toliau. Jis dirba Veliuonos "Petro Cvirkos" kolchoze ir padeda kaimynams keikti visą tarybinę santvarką. Apuką išmetė iš Juodaičių kolchozo pirmininko pareigų už nesugebėjimą jam vadovauti. Išėjo šunų lodyti su medaliu "za doblestnyj trud".

O po Tytuvėnus vaikšto nudrįskęs Grinkišio NKVD viršininkas, Rapolas, kuris dar ir pats neatsimena, kiek žmonių savo ranka nušovęs. Arešto protokole juk nesunku įrašyti "mėgino bėgti". Šiuo metu šaudyti žmo-

Velykų Prisiminimas suteikia jėgų pernešti vergystės jungą.

nes reikalas atpuolė ir Rapolas, rolę atlojęs, jau nebereikalingas. Rusai ne be reikalo propoguoja kelių specialybių turėjimo naudą.

Norinti būti ilgesnį laiką viršininku, reikia būti ir sadistu, ir propagandistu, ir, pagaliau batlaižiu.

Dirbo sau Suvalkijoje mokytoju, Dambrauskas. Mokytojas, sako, buvo ne iš gerųjų, todėl užsimanė išgarsėti. Puolė, kiek jėgos leido, socializmo priešus. Ir neliko nepastebėtas. Rajonas padarė savo švietimo vadovu, Pastebėjusi energingą vyrą, švieimo ministerija padarė savo kadry viršininku, o neužilgo, čk pastebėtas, tapo švietimo ministro pirmuoju pavaduotoju. Bet tuo laiku atsidaro mikliau kalbančių, o Dambrauską negi į Sniečkaus vietą kelsi, kai yra daug svarbesnis reikalas — žemės ūkis; čk pasiuntė dibtį į Ariogalą vykdomojo komiteto pirmininku, o iš čia po kiek laiko rajkomas, kaip sumanų vadovą, pasiunte vadovauti atsiliekančiam kolchozui. Ir štai liaudies švietėjas persikvalifikavo. Dabar iš aiškina kolchozo karvėms ir kiaulėms Amerikos prisivijimo būtinumą. O kolchozininkai — žmonės pastabūs. Jie galvoja: ar ne pasiuntus savo pirmininką į trijų mėnesių kursus dirbtinio gyvulių apskėlinimo punkto vedėjams paruošti. Žmogus juk gabus — susidoros. Kaip smagiai mačiau obliuojantį lentas taisantį baldus li-

goninėje milicijos galvą, o vėliau rajkomo sekretorių Janavičių Tytuvėnuose.

O Rimkaus gyvenimas susiklostė dar kitaip. Iš vaikystės pamaldus, nutarė išbandyti savo gabumus prekyboje. Įsitaisė dirbti Betygalos kooperatyvo krautuvėj pardavėju. Bet gabumų būta menkų, ir po trijų mėnesių "intensyvios" prekybos pasidarė 9.000 rb. trūkumo. Kalėjimas! Bet čia pasitarnavo komсомolas. Rimkus stoja į komjaunimą, o teismas, tai atsižvelgdamas, įprastinę bausmę pakeičia nuosprendžiu: — "Suteikti Rimkui gerai apmokamą darbą, iš algos atskaitant 25 % padengti padarytai skolai". Rodydamas dėkingumą, Rimkus užsikabina ant peties rusišką "perdanką" ir pluša po kaimus akių nesudėdamas: vykdo komunistų partijos programą kaimo. Teko matyti jį šį pavasarį. Užsitarnauta jo daug. Po kelių metų nevykusio pirmininkavo kolchoze, jis baigė atiduoti skolą, gavo atvirą, greit progresuojančią džiova ir sezoninio darbo laukuose darbininko pareigas, bei dorų žmonių neapykantą.

Pasitaikė ir kontrastingų istorijų. Viršininkavo Babtuose Greičius — apylinkės pirminin-

kas, o Gaižauskas — vyr. zoo-technikas. Jau 1948 metais su Greičiaus "rekomendacija" išvyko "aklimatizuotis". Gaižuvėlės kaimo gyventojai: Ivanauskas, Urniežius, Leonavičius. Sekančiais metais — Brazaitis, Miševičius, Lideika. Pasak Greičių, tai sudaro dvylika šeimų per tris metus. Pagaliau, kai jau Greičius neturėjo ant ko pasirašyti, jį atleido, o jo vietoje paskyrė pažeminę Gaižauską. Ir tais pat 1951-iais Greičius, papuoštas Gaižausko parašu, "išvyko" į Tomsco sritį klausinėdamas išvežančių enkavedistų už ką išvežamas, juk jis pats dvyliką išveždino. Gavo tokį atsakymą: "Mat dabar reikia brigadyrius". Tai paaiškino Babtų NKVD viršininkas Kalesnikovas. Patį Gaižauską irgi telaikė tol, kol šis turėjo ant ko pasirašyti.

Dabar jis "švaros agentas" Stalino keliu" kolchozo kiaulidėse

Čia tik dviejų valsčių brisiai ir tie ne visi, bet jiems taip būdinga Biliūno apysaka. Tiesa, baigdamas, Biliūnas rašo, kad Brisijų nušovęs šeimnininkas bėgo, o Brisius visa kita supratęs, nesuprato tik to, kodėl jis bėgo. Juk jis jam norėjo palaižyti paskutinį kartą kojas. Dabartinius brisius šeimnininkai šaudo ir čia pat pakiša laižyti savo lateņas. Čia psichologiniai sukrėtimai nereikalingi; viskas eina nuosekliai.

Kazys Jurgaitis (ELI)

Okupuotoje LIETUVOJE

LENINO PREMIJŲ LIETUVIAMS ŠI KARTĄ NESIŪLO

(E) Vilniaus "Tiesa" per kelis numerius leido sąrašus asmenų, kurie Maskvos užskaityti kandidatais į mokslo, technikos, meno ir literatūros premijas. Ankstesniais metais būdavo vienas antras Lietuvos kandidatas, šiemet nesimato nė vieno. Matyt nerado nė vieno, kuris būtų išpildęs "grafiką" Lenino vardo premijai gauti.

LIETUVOJE SIEMET PAVASARIS PRASIDĖJO ŽYMIAM ANKSČIAU

(E) Kovai, vieversiai, varnėnai, pamario pempės ir kai kurie kiti paukščiai šiemet atskrido į Lietuvą bent keliomis savaitėmis anksčiau negu paprastai. Mariosė dabar milžiniški būriai ančių, kurios pailsėjusios, iš čia išskris toliau. Ir bebrai iš savo žieminių urvų jau išlenda,

bet medžių kirtimo dar nesiima. Lietuvoje po karo iš Rusijos atgabenti laukiniai šunys pasidarė įkyrūs: atvyksta į sodybas ir vagia vištas.

NET KOMUNISTAS — PARTIETIS NEMATĖ LIETUVOJE "TEVYNES BALSŲ"

(E) Jau buvo seniai išaiškinta, kad "Grįžimo į tėvynę" komiteto leidžiamas užsienio lietuviams "Tėvynės Balsas" pačioje Lietuvoje nei platinamas, nei skelbiamas. Tik mažas skaičius asmenų žino apie jo egzistenciją ir dar mažesniais skaičiais laikraštėlis yra prieinamas (to komiteto nariams, artimiausiems bendradarbiams ir pan.). Kad sovietinės įstaigos, tą laikraštėlį slepia nuo Lietuvos gyventojų, dabar gautas dar vienas įdomus įrodymas. Vienas Lietuvos komunistas, tam tikroms nepolitiniams pareigoms

atvykęs į Vakarus, atvirai prisipažino, kad jis "Tėvynės Balsas" dar niekad nėra matęs ir kad tasai laikraštis su Lietuva nieko bendro neturįs. Jei laikraštėlis slepiamas net nuo partiečių, tuo labiau jo nemato visuomenė ir negali sekti, kokiais "tautiniais nudažytais" metodais tuo laikraštėliu stengiamasi užsienio lietuvius vilioti grįžti į sovietinę Lietuvą.

DUJOTIEKIS PASIEKĖ VILNIAUS-KAUNO PLENTĄ

(E) Dujotiekis Dašava-Vilnius pastatytas jau iki Vilniaus miesto ribų ir pasiekė Vilniaus-Kauno plentą. Pirmiausia dujotiekis bus prijungtas prie šiluminės elektrinės. Bet pasiruošimai dujotiekį sujungti su miesto įmonėmis ir kitais vartotojais esą tiek atsilikę, kad dar ilgai truksią, kol Vilniuje žymiau pasireikš Ukrainos dujos.

TRIJŲ LIETUVOJE SUŠAUDYTŲJŲ PAVARDĖS

(E) Jau buvo pranešta, kad Vilniuje nuteisti mirėčiai ir sušaudyti trys buvę pareigūnai, kaltinami masiniu žudymu vokiečių okupacijos metais. Vieno nuteistojo pavardė (Alfonso Nikštaičio) jau buvo pranešta. Dabar pranešamos ir kitų dviejų sušaudytųjų pavardės: Bernardas Skliutas ir Stasys Petrauskas.

NĖRA PYRAGO, BET YRA DAUG DEGTINĖS BONKŲ

(E) Jurbarko piliečiai Vilniaus "Tiesoje" skundžiasi, kad jų maisto krautuvėse kartais negalima gauti pyrago, bet alkoholinių gėrimų esą pilnos lentynos. Per visokius gyventojų susibūrimus išsiuntinėjami "skraidantieji bufetai", kurie žmones aprūpina pirmoje eilėje degtine. Brigadininkai ne visada organizuoja darbus taip, kad būtų laiku atlikti lauko darbai, bet išgėrimus, girdi, jie organizuoja kruopščiai.

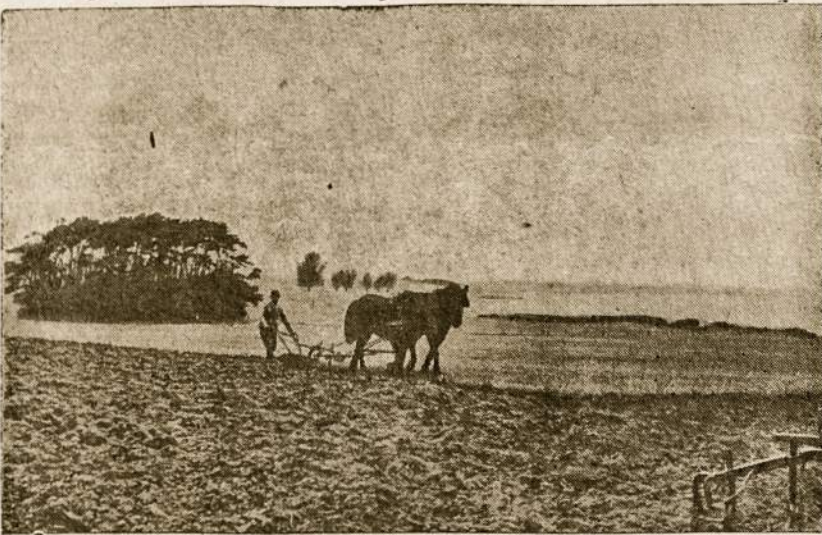
VALSAS POLITIKOS LAUKUOSE (atkelta iš 2 pusl.)

sugyvenimą, Kruščiovas "be karo" pakasynom įkinko diplomatiją, spaudą, meną, mokslą, ūkį, finansus ir pats save ar tai zliodamas ar tai čiulbėdamas apie žiauriausios vergijos laisvę, nežmoniško skurdo gerovę, begalinio teroro teisingumą, jojo bakšnojamos diktatūriškos policinės valstybės demokratiją, kurioje jam, t. y. Maskvos raudonajam carui klusnus batų ir dar kai ko laižimas yra vadinas patriotizmu.

Kennedy valsas

Kai š. mėn. 20 d. miršta Kubos ambasadorius prie J. T. dr. Manuel Bisbė ir sesiją J. T. pertraukiama, La Habanoj milicinininko nušauamas prancūzas inž. Marc Sciard, Pietų Afrikos primieras Hendrick Verwoerd įsitikina, kad "Dievas įsako" iš anglų Commonwealth jo valstybei išstoti, Rytų Vokietijoje uždarami lėktuvų ir kiti fabrikai dėl darbininkų ir specialistų pagėgimo pas Vakariečius, o Vakarų Vokietija padidina ginklavimosi išlaidas apie 700 milijonus dolerių, John F. Kennedy skelbia kasmetinę "petiletką" po 4,000 milijonų dolerių draugingoms valstybėms paremti.

A. Lubickas

ISPŪDŽIAI IŠ KAUNO IR VISOS LIETUVOS

KAUNE PO KARO

Autorius — vadinsime jį G. Dragūnu — iš pradžių siekia dar metus tuoj po karo. Anot jo, prie Stalino Kauno mieste buvo daug ubagų, senų ir jaunų, daugiausia sovietinių karo invalidų su ramsčiais po pažastim arba be kojų ant vežimėlių, pagamintų iš senų automobilių guolių. Rusai ubagai sėdėdavo kai kur po tris vienoje vietoje ir prašydavo išmaldos. Buvo klaidūs vaizdai.

1946-47 metais iš Rytprvsių į Lietuvą atėjo labai daug vokiečių, moterų, vyrų, vaikų, bado verčiami ir duonos kąsnio prašydami. Tie žmonės būdavo tiek išbadėję, kad susilpę guldavo tiesai pakelyje, ar pagatvyje, kai kas iš jų taip ir laukdavo savo paskutinės valandos... Bet Lietuvos moterys gailios širdies, jos imdavo tuos vargšus į savo namus, gydydavo, maitindavo, aprenkdavo. Daug tokių vargšų vaikų buvo Lietuvoje priglausta, užauginta, į mokyklą leista. Kai kurie iš jų su kraštu taip susigyveno, kad sukūrė šeimas, dirba ir jaučiasi krašto piliečiais.

NETIKĖTI KORĖJOS KARO PADARINIAI LIETUVOJE

Prasidėjus karui Korėjoje, žmonės Lietuvoje labai sujudo. Kolchozininkai išvydavo savo partinius pirmininkus, prisiimdavo savo arklukus ir šiaip ūkio padargus ir keliavo į savo gyvenamąją vietą, manydami, kad neilgai trukus kils platesnis karas, Lietuva vėl bus išlaisvinta ir sovietinis režimas sugrius. Deja, žmonės apsiriko. O po to sekė režimo kerštas: Pradėjo gyventojus gaudyti ir masiniai į Sibirą vežti. Jų turtas buvo išgrobstytas. Partiniai brigadieriai tyčiodavosi: "Jūs

laukėte amerikiečių, mes Jums parodysime Ameriką".

KAUNE ŠIANDIEN

Kauno miesto gyventojai — labai mišrios sudėties. Po 1945 metų Kaune atsirado labai daug karių, karininkų. Šie pastarieji stengėsi atsigabenti iš Rusijos savo gimines, gelbėdami nuo bado, kuris tada Rusijoje taip pat pasireiškė. Rusai Kaune pasiimdavo geriausius būtus, pirkdavosi krautuvėse be eilės ir tuo erzindavo vietinius gyventojus,

vaikai lanko rusų arba ir lietuviškas vidurines mokyklas. Eilinių darbininkų žydų kaip ir nėra. Daugiausia jie krautuvių ir fabriku vadovybėse, moterys pardavėjos. Iš pradžių žydai daugumoje buvę labai fanatiški rusofilai. Bet po to Berijos, Kaganovičiaus pašalinimo ir kitų reformų jų nuotaikos pakito ir jie daugumoje pradėjo svarstyti, kaip sudarius galimumą išvykti į užsienį. Prasidėjo masiniai persikėlimai į Lenkiją, kur jie tapo Lenkijos piliečiais. Kai kurie susirasdavo Lietuvoje lenkų tautybės moterį ir tokiu

ninkas trūšia dieną naktį, jei ne pačiame kolchoze (už menką atlyginimą), tai savame sklype, savame tvarte. Jei turi karvę, parduoda pieną ar sviestą, parduoda kiaušinius, perkasi rugių duoną (gaunami iš kolchozo grūdai dažnai yra tik pašariniai), kepsi duonos, nusišeria vieną kitą paršelių, taip ir išmin-ta. Jei šeimoje yra daugiau darbininkų, padėtis būna kiek geresnė. Bet apskritai, visas kolchozininkų gyvenimas yra varganas. Partiniai kolchozų vadovai nuskriaudžia ypač tuos, kurie yra senesnio amžiaus ir ne-

tams. Kolchozininkus pikcina ir tai, kad kolchozų "ponija", visokie pirmininkai, proforgai, partorgai ir kiti pareikūnai kartais dieną naktį girtauja, o paskiau stengiasi vargšus kolchozininkus visai nuskriausti. Kai toks pareigūnas viename kolchoze jau perdaug apsiskandalija, perkelia jį į kitą kolchozą ir skandalai tęsiasi.

DEL MASINIŲ ŽUDYMŲ LIETUVOJE BUS DAR DAUG BYLŲ

(E) Byla dėl masinių žudymų Lietuvoje, vykusį Ulme prieš porą metų, išjudino, kaip žinoma, vokiečių teisingumo aparatą ir paskatino Ludwigsburge prie Stuttgarto įsteigti bendrą visai Fed. Vokietijai specialią prokuratūrą nacių laikų nusikaltimams tirti.

Kaip informavo Wuerttembergo teisingumo ministerija, tos prokuratūros veiklos pasekoje iškeltos arba dar keliamos 754 komplekcinės bylos su tūkstančiais kaltinamųjų. Iš jų apie 100 yra arešte, tam tikras skaičius dar paieškomas Vokietijoje ir užsienyje. Iš minėtų 754 bylų 358 dar yra tardymo padėtyje, gi kitos atiduotos atitinkamoms prokuratūroms, arba (maža dalimi) panaikintos. Viena didžiausių bylų tai Frankfurte ruošiamą masinę bylą prieš nusikaltėlius Aušvico ir kituose kacetuose. Toje byloje kaltinamųjų yra net apie 950. Ruošiama byla ir prieš Stutthofo kacetu kalinių kankintojus (Stutthofe, bet ir kituose kacetuose, kaip žinoma buvo ir ne mažai lietuvių, iš kurių tik dalis išliko gyvi).

Specialiai Lietuvą lies kollos dešimtys bylų, kurios ruošiamos prieš vadinamąjį egzekucinių grupių (Einsatzkommando) narius, kaltinamus vykdžius masinius žudymus Lietuvoje. Dalis bylų jau paruošta ir perduota atitinkamų teismų žinion, kita dalis dar ruošiamą. Ir šiose bylose dar yra pasislėpusių asmenų, kurie paieškomi Vokietijoje ir užsienyje.

Speciali prokuratūra Ludwigsburge tikisi savo tiesioginį darbą (paruošti bylas teismams) užbaigti maždaug 1962 metais. Po to iš prokuratūros gausiai sukauptos medžiagos bus sudarytas specialus archyvas, kurio duomenimis bus galima ir ateityje pasinaudoti.

● P. Budrevičiui anksčiau gyvenusiam c. Florida 1065, Buenos Aires mieste, yra laiškas iš Lietuvos. Atsiimti darbo valandomis "Laike".

kurie tureavo eise stovėti (kartais po 100 žmonių). Rusai tyčiodavosi: Mes kraštą užkariavome, karą laimėjome...

Apsigyveno Kaune ir daug žydų, kurių ne mažai vedė rusės arba (rečiau) lietuvaitės. Jie kuria dideles šeimas. Kaune yra jų sinagoga. Žydai švenčia ir savo Sabatą. Tikrai žydiškų laikraščių nėra, neturi jie ir grynai žydiškų mokyklų. Jų

būdu vis tik patekdavo į Lenkiją. Tie santuokiniai sandėriai neapsieidavo be finansinio "patepimo". Nuvažiavus į Lenkiją, santuoka iširdavo ir asmuo, jau "laisvas", dairydavosi, kaip čia toliau į Vakarus pakliūti.

SUNKI LIETUVOS KOLCHOZININKŲ DALIA

Gyventi reikia, kokios sąlygos ir būtų. Tad Lietuvos kolchozi-

begali daug dirbti. Kartais kolchozininkui po metų darbo nieko nebeduoda, sako, per mažai dirbote, arba — derlius buvo blogas, nėra iš ko duoti. Gerokai susiaurintos kolchozininkų teisės privatinėje gyvulininkystėje. Neleidžia veršelių piauti, verčia kolchozui parduoti. Be to nustatoma, kad kiekvienas kolchozininkas privačiai kolchozui užaugintų dar po bekoną me-

NUOTYKIAI TARP LIETUVOS IR SIBIRO

KAIP TREMIAMAS LIETUVIS PAKATOTINAI PABĖGO

(E) Birželis, 1947 metai. Paskutinieji egzaminai universitete ir atostogos.

Kaip paprastai prieš egzaminus nervai yra įtempti, neima miegas. Guli lovoje ir svajoju. Už lango lietus su perkūnija. Užmiegu. Anksti kelius su skaudančia galva ir stengiuos pakartoti visą medžiagą. Laikrodžio rodyklė rodo 8,20, imu greit portfelį, studento knygelę ir marš.

Gatvėje, 50 metrų nuo namo, mane sulaiko du civiliai apsirėngę vyrai. Klausio mano pavardės. Atsakau. "Jūs mums ir esate reikalingas", sako jie.

— Kame reikalas — klausiu.

— "Paeisite su mumis, viskas išsiaiškims" ir nepažįstami asmenys mane paėmė į vidurį.

Širdis sudrebėjo, kai iš krypties supratau, kad einame į saugumo namus. Ir ten viskas prasidėjo. Palikau didžiausiu, nors tikrumoje padėjau tik mano pažįstamam įsigyti nelegaliai pasą.

Gyniausi kaip galėjau ir, kaip mokėjau, tačiau viskas pasiliko be rezultatų. Tuo pačiu laiku buvo iššifruota studentų požemio organizacija "Kęstutis". Aš tik žinojau apie jos egzistavimą. Buvau nuteistas už bendradar-

biavimą su tėvynės išdavikais ir gavau 10 metų laisvės nustojimo, 5 metams atimant pilietines teises (po atsėdėjimo tų 10 metų).

Apie tardymą bei buvimą kalėjime parašysiu, galimas dalykas, vėliau. Norėčiau dabar aprašyti savo pergyvenimus ir išpūdžius iš kelionės į lagerį.

1948 m. vasario 16 d. (taip mums brangią datą) turbūt apie 600 asmenų išvesta iš kamerų į kiemą. Kalėjimo viršininkas mums pranešė, kad šiandieną išvažiuojame į darbo stovyklą, kad ten galėtumėme savo sąžiningu darbu išpirkti kaltę. Pastebėjo, kad būsime smulkmeniškai patikrinti, ir visi tie, kurie stengsis su savimi paimti kokius nors geležinius dalykus ir su jų pagalba bandyti kelionės metu grindyse bei sienose daryti skylės tikslu pabėgti, bus griežtai nubausti pagal atitinkamą saugumo ministerijos įsakymą.

Ir krata ištikrųjų buvo smulkminiška. Mūsų visų maistą taip susmulkino, kad iš viso to pasidarė mišinys duonos, lašinių, sviesto ir t. p.

Toji didelė grupė kalinių susidėjo beveik išimtinai iš lietuvių. Buvo keletas lenkų, nu-

teistų už dalyvavimą AK (Armija Krajowa) bei keletas rusų.

Prisimenu šiandieną vieną asmenį, lietuvių, kuris labiausiai man krito į atmintį. Buvo tai sūnus karininko (vadinsime jį Povilu). Aukštas, gražus jaunametis, turįs labai įdomią biografiją. Jam, kaip retai kam pasisekė net du sykus pabėgti iš rusų darbo stovyklos bei kalėjimo.

Pirmą sykį nepilnametis, buvo nuteistas 10 metų lagerio už priklausymą pagrindžio organizacijos teroristinei grupei. Sėdėjo kažkur Rusijoje, ežerų salose. Iš ten, dėka smulkmeniškų pasirošimo ir drąsos, kartu su drauge vieną tamsią rudens naktį pabėgo. Grįžo į Lietuvą. Neilgai vienok buvo jam lemta naudotis laisve. Traukinyje tarp Kauno ir Klaipėdos papuolė vėl. Buvo jau pilnamečiu ir gavo 25 metus kalėjimo. Būtų jį, be abejo, sušaudę, tačiau tuo laiku nebuvo mirties bausmės.

Sėdėdamas jau po teismo kalėjime ir laukdamas etapo į Rusiją vėl pradėjo galvoti apie pabėgimą. Ir jam pasisekė. Kokiu būdu?

Kalėjimo buvo vedami kanalizaciniai darbai. Iš lauko pusės už tvoros, jau buvo iškastas gilus griovys. Reikėjo tai padaryti tik kalėjimo kieme. Į kiemą

buvo išleidžiami tik kaliniai, kurie buvo teisti už kriminalinius nusikaltimus ir ne ilgam laikui. Jie ir dirbo prie tų darbų. Sėdėdamas kameroje, antrame aukšte, Povilas smulkmeniškai studijavo visą padėtį. Ir padarė planą. Turėjo pats mėlynas kelnes, kokias nešioja rusų karininkai, nuo vieno draugo paėmė žalią "gimnastiorką", padarė antpečius, keletą žvaigždžių iš skardos bei nuo antro draugo pilotę ir viskas tvarkoje. Darė tai, be abejo, laikydamas viską didžiausioje paslapyje. Kada buvo viskas tvarkoje, laukė tik progos. Atėjo ta diena. Jis paprašė sargybinio, kad išleistų jį trumpai į kiemą, pasakė, kad nors ir turįs tą politinį straipsnį, tačiau nuteistas esąs trumpam terminui. Sargybinis patikėjo ir išleido jį į kiemą, būdamas, be abejo, tikras, kad niekur nepasidės. Kalėjimo rajonas buvo aptvertas aukšta tvora su spygliuota viela ir gana gerai saugoma.

Povilas išėjęs į kiemą tuojau prisidėjo prie grupės dirbančiųjų prie kasimo darbų. Esąs ten sargybinis pasiklausė, kuriuo straipsniu yra teistas. Tas, žinomas beveik visą kodeksą, atsakė jam, kad sėdįs pagal tokį ir tokį straipsnį, žinoma padavė patį lengviausią. Sargybinis leido jam padirbti. Turėjo lai-

mės. Sargybinis kažkur nuėjo, o tvora jau čia pat. Stojų pirmas ir dėdamas visas jėgas pradėjo kastis toliau ir štai prieš jį pasirodė skylė. Kaip rašiau, iš antros pusės buvo griovys jau iškastas. Tas truko labai trumpai. Momentaliai prisisegė karininko antpečius, išsitraukė iš kišenės pilotę ir, kaip katę, vienu šuoliu atsідūrė kitoje pusėje tvoros. Nepastebėtas, greit išsoko iš griovio ir ramiu žingsniu, kaip rusiškas karininkas, nuėjo gatvėmis. Norėjo ir kiti bėgti, tačiau juos pastebėjo sargybiniai, esantieji budelėse ant tvoros.

Ir tuo kartu neilgai lemta buvo mūsų Povilui nuadotis laisve. Buvo suimtas kaip rusų karininkas. Ir vėl teismas ir vėl 25 metai. Tada mes ir susipažinome, prieš išvažiuojant į Sibirą.

Važiavome priekiniuose vagonuose, po 40 asmenų viename. Kelionė truko dvi savaites. Atvažiuojame į Kizimą, geležinkelio stotis, esanti Vielsko rajone, Archangelsko srityje. Du kilometrai nuo stoties buvo lageris. Mūsų Povilas, kaip labiausiai pavojingas, žygiavo išdidžiai galvą pakėles aukštyn, pirmoje grotroje, nei tokioje padėtyje nepalūžęs.

Ir taip esame prie lagerio vartų.

A. Garmus

LAISVĖ NEPERKAMA UŽ PINIGĄ

Kokia yra laisvės kaina? Sunku pasakyti, nes įvairūs žmonės įvairiai ją vertina. Ji labiausiai yra branginama tų, kurie yra gyvenę nelaisvėje ir iš jos vėliau išsprukę.

Šioje vietoje yra prisimintinas buv. Sov. Sąjungos Rašytojų Sąjungos pirmininko (1921-1922 m.) Boris Laicevo pavyzdys, kuris sako, jog laisvė už pinigus nėra perkama ir parduodama.

B. Laicevas pasakoja atsitikimą, kada jis ir Aleksandras Tolstojus diskutavo grįžimo į Sov. Sąjungą klausimą, bevaikščiodami pajūryje netoli Stettino. Tolstojus tada norėjęs savo draugą palenkti grįžimui, bet šiam nepritarus, tarė:

— Ar tu žinai, kas esi?

— Kas?

— Nedorėlis, nes prie bet kurios santvarkos būsi be skatiko.

Savo atsiminimuose B. Laicevas apie tą į sovietus sugrįžusį jį Tolstojų rašo:

“Kuriam laikui praslinkus, jis išvyko į Sov. Sąjungą. Aleksandras ten nebuvo nuviltas. Neabejotina, kad ten nesurado kito talento, kuris būtų jam konkurentu. Jis gyveno audringai. Jo vardas siejamas su garbe, nepaprastu turtu, betu — “Carskaja Selo” ir 3 jo žinioje esančiais automobiliais. Ar jis buvo ramus? Nežinau. Iš ten ateinančios žinios praneša, kad jo gyvenimas nebuvo pavyzdingas.

Jo dabar nėra. Jo gyvenimas buvo baimingas ir trumpas. Nieko neliko iš to triukšmo, milijonų, vilų ir automobilių. Gyvenime jis spindėjo, rašė “Petra Didįjį”, veikalus, pasižymėjusius polėkiu, bet su dvasingumo trūkumu. Rašydamas jis visuomet žiūrėjo į savo naujojo pono akis. Bet jo nebėra, ir jo gyvenimą galima prisiminti su liūdesiu...”

B. Laicevas pasakoja apie sovietinius rašytojus, kuriems sovietinė nelaisvė buvo nepakečiama:

“Aš gerai atsimenu rašytoją Pilniak, kurį pažinojau. Savo metu jo vardas plačiai skambėjo. Jis važinėjo su pasauli. Amerikoje kas per sutikimas jam buvo ruošiamas! Ir Maskva galėtų pavydėti. Bet štai pasirodo “Pasaka apie neužblėsusį mėnulį”... Jis pasvyra, praranda žemę po kojomis ir dingsta... Apie jį nekalba, jog dingo tremtyje. Bet aš tik priminsiu dingsius, nusizūdžiusius rašytojus — Jesenin, Kajakovsky, Sobal. Pridėkime Gumilov, Handels-tam...”

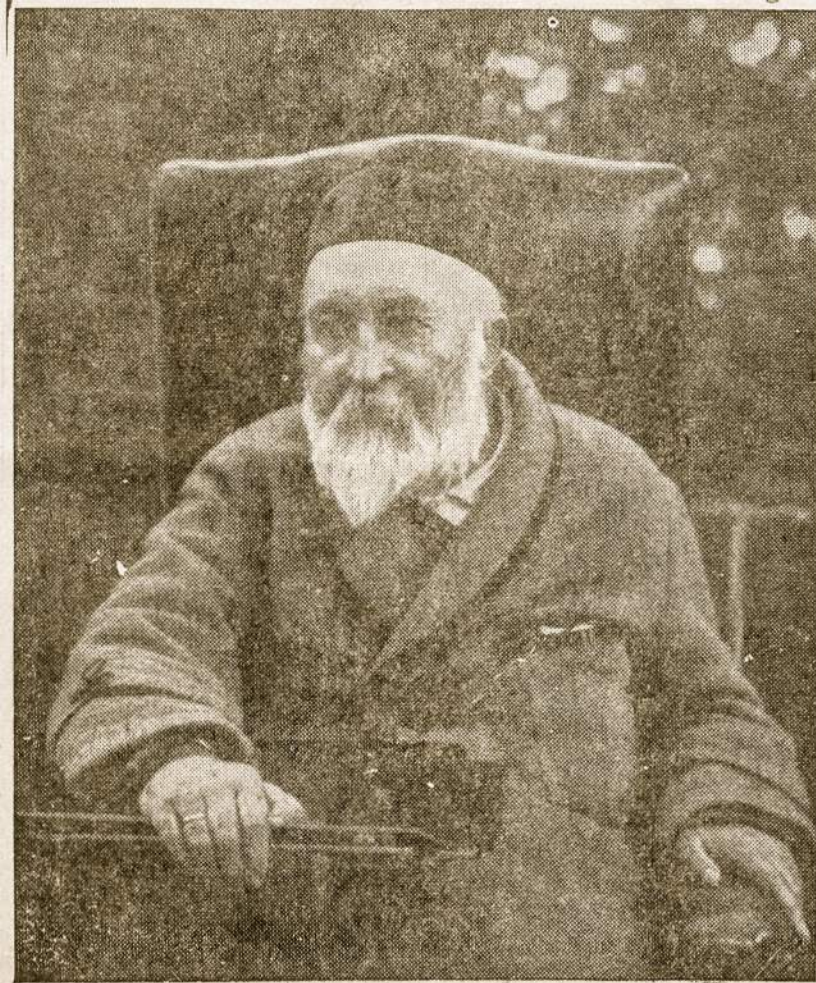
Gana prasmingas yra B. Laicevo pasisakymas apie laisvuosius tremties rašytojus, juos lyginant su sovietiniais. Jis čia sako:

“Tremtis yra drama ir nusižeminimo mokykla. Emigravę rašytojai pažįsta tą dramą. Bet čia kita pasaka... Dar stebtelkime ties rašytojais sovietuose ir jų likimu. Ir čia galima klausiti — ką tremtinys galvoja apie užsiėmimą, kuri turėjo tėvynėje? Ar jis pavydi Tolstojaus sekmei, jo vilų, automobilių ir tūkstančių rublių?”

Atsakymas paprastas: jie nieko nesigali. Kiekvienas gyvena sava lemtimi. Tie, kurie sėdi aname vežime, turi derintis prie

tenykščių arklių. O mes prieš akis turime Viešpaties Dievo raidą. Anie milionieriai, čia vargšai. Jie neturi vilų, bet laisvi... Jei anie nori — terašo, bet jie negali būti nė valandėlės laisvi”.

Galop, tremtį ir laisvę pasirinkęs sovietų rašytojas, pareiškia savo linkėjimus anapus gyvenanties rašto žmonėms: “Lin-

Įžimus Lietuvos kalbininkas Jonas Jablonskis (1860.XII.30-1930.II.23) kurio gimimo šimtmetis buvo 1960.XII.30

KAS YRA NERVIŠKUMAS IR KAIP GYDYTIS

Žmonėse nuo senai yra manoma, kad nervai esą pakrikę, kad gyvenama šalia nervingų žmonių. Panašiai galvojančių dar ir šiandien yra Betgi tikrovėje nerviškumas, kaip posakis yra taip neaiškus, taip palaidai vartojamas, jog daugeliu atvejų nustoja net paviršutinės reikšmės.

Žmogus gali sirgti bet kokia liga iš šimtų, kurios yra žinomos ir nežinomos, bet tas nematomas nerviškumas yra kaltė toms visoms ligoms, kurias kiekvienas sau palankiai išsiaiškina, dažniausiai savo patogumui. Aišku, panašiais atvejais nieko gero negalima tikėtis.

Yra ligų, kurios tiesioginiai arba kaip atskiras simptomas, gerokai sutrukdo normalų nervų sistemą, kurį irgi paprastai vadiname nerviškumu. Pastaraisiais atsitikimais esti duomenų, kurie turi mokslinį pagrindą ir yra aiškiai įrodomi. Čia jau ne migloti spėliojimai, bet patikrinti duomenys. Gydymas panašiais atsitikimais esti glaudžiai surištas su ligos priežastimi. Kitaip sakant, jei pati liga gydoma, tai tariamas nerviškumas savaime pranyksta. Vienas ryškiausių pavyzdžių, tai goiterio liga, kuri visada pasireiškia aiškiu nerviškumu. Kai ji išgydoma, tai ir nerviškumas savaime, be jokio gydymo pranyksta visam laikui.

Dabartinis aukštos civilizacijos gyvenimas iš kiekvieno žmogaus reikalauja kasdieną didelio

įtempimo, kurio seniau, primityviais laikais, visai nebuvo. Visokie gyvenimo reikalai ilgainiui per daug išvargina mūsų nervų sistemą, kuri pagaliau nebepajėgia veikti normaliai ir sudaro padėtį, jog žmogus tampa piktas, greit susijaudina, dėl menkniekio supyksta, pasidaro paniuręs, nedraugiškas, neretai net prieinama prie išsišokimų.

Visa tai sudėjęs krūvon, gal ir pakankamai teisingai, vadiname nerviškumu.

Juo žmonija daugiau tobulėja civilizacijos srityje, tuo kasdieninis gyvenimas darosi proporcingai komplikuoatas. Praktiškai tai reiškia, kad kiekvienas žmogus turi atlikti daugiau pareigų, kurios dažnai reikalauja daugiau galvojimo ir rūpesčių. Viso to išvadoje susidaro tokia padėtis, kuri neretai žmogų varo tiesiog iš galvos. Visa tai įstato žmogų į nenormalų gyvenimą kuris ne tik neneša laimės, bet ir sveikatai yra kenksmingas.

Tokį gyvenimą gyvendami, ne tik sunaudojame savo atsargines pajėgas, bet neretai prarandame bereikalingai energiją, kurią galėtume sunaudoti našesniai ir svarbiausiam darbui.

Pagrindinis vaistas čia glūdi pačiame žmoguje. Nepasiduoti pralaimėjimams, nesileisti į blogą nuotaiką, sukaupti dvasios jėgas — šie yra pagrindiniai vaistai.

Nerviškumo priežasčių yra nesuskaitoma galybė, bet gerai

SVAIGULYS — VERTIGO

Galvos svaigulys medikaliaime žodyne vadinasi “vertigo”. Tasai lotynų žodis primena lietuviškąjį “vertika”, kurs žmogų parverčia.

Baisi nelaimė gali įvykti kecionėje ar dirbtuvėje, kai žmogui galva pradeda svaigti. Daug žmonių žūsta automobilio katastrofoje todėl, kad užėjus svaiguliui, vairuotojas nepajėgia suvaldyti automobilio.

Apie svaigulį žmonės dažnai čia klaidingai galvoja; daugelis mano, kad jei galva svaigsta, tai jau turi širdies ligą. Netiesa. Svaigulys nėra nuo širdies ligos. Kas turi širdies ligą, tam visų pirma pritrūksta kvapo, jis labai greitai pailsta.

Svaigulys savaime nėra liga, o tik kurios nors ligos simptomas. Taigi netikslu yra gerti nuo svaigulio patentuotas mikstūras, kurios gali padaryti žmogui daugiau žalos nei naudos. Reikia gydyti ligą, kuri sudaro svaigulį, reikia pašalinti priežastį, nuo kurių galva svaigsta.

Svaigulio priežastys

Svaigulio priežasčių yra labai daug, bet dažniausios yra šios: akių susilpimas, ausies ligos, kepenų ligos, ir kraujo ligos. Be to, dar galima suminėti sekamus nenormalumus dėl kurių galva svaigsta, būtent: dyspepsija, aukštas kraujo spaudimas, inkstų ligos, galvos sutremkimas, navikai smegenyse, epileptiniai prodromai, kaikurios nervų ligos, iradiacijos, perdažnas “monkinimasis” su X-ray peršvietimais, ir tūli vaistai bei svaiginantieji nuodai.

Kuriems akys silpnos ir dėlto galva svaigsta, tai privalo dė-

Prisikėlimo tūmimai

žinoma, jog, kontroliuojant save, siską galima pakreipti geron pusėn.

Kiekviena liga turi savo priežastį, kurią pašalinus, žmogus pasveiksta. Nerviškumo atveju reikia taipgi surasti tikrąją priežastį ir stengtis ją pašalinti. Tegul žmogui bus gerai vyksta, tegul gauna jis vėl pastovų darbą, tegul jo rytojus bus užtikrintas, tai jis nebus nerviškas

Blogiausiu atveju, galima sakyti, išimtinai, galima naudoti ir vaistų, kurie nervų jautrumą sumažina, bet jie, pastoviai vartojami, padaro daugiau žalos, negu gero. Todėl jais pasitikioti nepatartina. Čia žmogus pats savaime turi semtis sau vaistus, kurie tikrai jam pagelbės, jei jis tik turės pakankamai valios.

Iš Dr. Stepono Biėžio knygos: “Būkite Sveiki”.

vėti atitinkamai pritaikintus akinius, tai galva nesvaigsta. Yra daug tokių, kurie puikiausiai mato iš toli ir iš arti, bet jų akyse yra astigmatizmas; tokiems taipgi galva dažnai svaigsta, tad ir jie privalo dėvėti tiksliai pritaikintus cilindrinų stiklų akinius.

Ausų ligos, ypatingai Meniere liga, otitis media ir net paprastas ausies kanalo užsikimšimas vašku, teikia svaigulį išplovus ausies kanalą (tai privalo padaryti gydytojas) ir pagydžius ausyse esamus nenormalumus, svaigulys pranyksta. Kartais net nuo paprastų slogų, jei ausies eustachiniai kanalėliai užsislogia, galva svaigsta. Ugi net ir sveikam žmogui, jei linksmai bešokant smarkiau aplink suksis, tai laikinai apsvaigęs, nes ausyse esami ekvilibriniai labirintai yra labai jautrūs.

Bolševikiškai skaldyti žmogui antausius, arba paršavikiškai sukti vaikui ausį, yra labai žiauri baudimo priemonė. Tokiu būdu dažnai sugadinamas ausies aparatas, nuo ko galva svaigsta visą anžią.

Jei kepenys gerai neveikia, jei tulžis normaliai nesisunkia ir viduriai blogai dirba, tai svaigulys yra gan pavojingas žmogaus sveikatai.

Degtinę, vyną ir alų vadiname “svaiginančiais gėrimais”, nes šie tikrai žmogų svaigina. Ir tabako dūmai svaigina. Ir nuodingos dujos (gazai) svaigina. Taip pat “nuo šalčio” pilulės ir chinina (Quinine) duoda vartotojui svaigulį.

Svaigulio ypatybės

Svaigulys padaro tai, kad žmogus jokiam darbui netinka. Tokiam ir automobilį vairuoti, ar kur nors keliauti, yra baisiai pavojinga. Tai ką tada daryti?

Užėjus svaigulio atakai, žmogus privalo tamsiame kambaryje atsigulti ir ramiai gulėti tol, kol svaigulys pereis. Jeigu svaigulys dažnai pasikartoja ir ausyse spengia, tai jau yra rimta padėtis. Tuomet ligonis privalo būtinai gydytojo pagalbos šauktis.

Svaigulys yra kurio nors sisteminio sukrikimo apraiška. Sukrikimas gali būti mažas, o kartais gali būti ir didžiai pavojingas. Su svaiguliu dažniausia žengia giltinė. Kai katastrofa įvyks, tada jau pėvelu.

NIEŽĖJIMAS NUO PYKČIO

Žmogus, kurį kankina nuolatinis odos niežulys gal yra tos negerovės kankinamas todėl, kad savo pasąmonėje turi neapykantą prieš savo kurį artimąjį ar prieš savo viršininką. Tokios išvados priėjo odos ligų specialistų suvažiavimas Chicagoje, Palmer viešbuty. Ir čia jam kartais gali padėti hipnozė. Taip skelbia Washingtono Universiteto prof. dr. M. J. Scott.

VEŽIO LAŠTELES KRAUJUJE

Northwestern Universitete ir Argonne Laboratorijoje daryti tyrimai su pelėmis parodo, kad kraujau pātekusios vėžio ląstelės dažniausiai nunyks. Iš paleidžiamų į žiurkių kraujogysles 1,000 vėžio ląstelių, tik kokios 8 išlieka gyvos. Bet jos įsikuria plaučiuose ar kitose vietose ir pradeda greitai augintis. Per 20 valandų iš vienos ląstelės išauga dvi, paskiau tos vėl ir vėl skyla kas 20 valandų. Kai jau jų tiek priauga, kad susidaro anglys ir pradeda spausti nervą, juntamas skausmas ir pastebimas vėžio buvimas.

LIETUVIAI visame Pasaulyje

Ispūdingas priėmimas Lietuvos Pasiuntinybėje Vašingtone dalyvaujant Amerikos vyriausybės atstovams

(E) Papildomai iš Vašingtono pranešama, kad vasario 16 d. priėmimo Lietuvos Pasiuntinybėje susirinko visa eilė žymių asmenų: Amerikos vyriausybės ir kongreso atstovų, daug diplomatinio ir konsularinio korpuso narių, žymių dvasiškių, žurnalistų ir kitų visuomeninkų. Iš JAV Valstybės Departamento (užsienio reikalų ministerijos) atvykęs sveikino laisvąją Lietuvą ambasadorius E. Bohlen (specialus Valstybės sekretorius padėjėjas) Valstybės sekretorius padėjėjas Kohler, protokolo pavaduotojas Clement E. Conger, Rytų skyriaus direktorius H. C. Vedeler, Baltijos skyriaus pareigūnai Warren sen. jr., R. W. Tims, R. Selby, daugiausia su poniomis. Iš senatorių ir kongresmanų kvietimus buvo priėmę Th. J. Dodd, K. B. Keating, McCormack, William T. Murphy, J. Flood, M. Feighan, E. Keley, J. Groves-Fulton, V. Scranton. Toliau dalyvavo Ceilono, Vietnamo, Kinijos, Saudi Arabijos, Liberijos, Libano, Haiti, Jordano, Kolum-

bijos, Airijos Islandijos ir Kambođos ambasadoriai, Pabaltijo, Laoso, Kanados, Vokietijos, Ispanijos atstovų atstovai, Vašingtono arkivyskupas P. A. O'Boile, vyskupas Hanan ir eilė kitų aukštųjų dvasiškių. Čia ne visi dalyvavusieji išvardinti. Gausiai dalyvavo ir lietuvių visuomenės atstovai.

Jau tas faktas, kad aukšti Amerikos vyriausybės ir parlamento pareigūnai ir tarptautinio diplomatinio ir konsularinio korpuso atstovai taip gausiai susirinko Lietuvą pagerbti ir lietuvių tautos troškimus moraliai paremti rodo, jog laisvoji Lietuva nepaisant stiprios sovietinės propagandos turi pasaulyje daug draugų. Tai aiškėja ir iš sekančių pranešimų.

Amerikos lietuvių laikraščiai plačiai praneša apie ilgą eilę parengimų ryšium su Vasario šešioliktaja. Visur buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Tuo tautiečiai parodė savo solidarumą ir su sava tauta ir su laisvinimo reikalu.

Ką pareiškė tarpt. politikas D. Britanijos lietuviams

(E) Lietuvių priėmimo Vasario šešioliktosios proga Londone Lietuvos pasiuntinį min. K. B. Balutį sveikino ir perdavė Lietuvai linkėjimus netik gausus skaičius lietuvių veikėjų, bet ir kitų tautų atstovų. Pažymėtina, kad dalyvavo ir Aukštųjų rūmų atst. lordas Bedington-Berens.

Jaukų ispūdį sudarė Socialistų Internacionalo gen. sekretoriaus Albert Carthy sveikinimo raštas, įteiktas Didž. Britanijos Lietuvių Sąjungos p-kui inž. J. Vilčinskui Vasario 16-sios proga. Raste buvo t. k. pasakyta:

“Šiais laikais, kai Sovietų Sąjunga dažnai taip veidmainiškai pasisako apie senojo tipo kolonializmą, pravartu prisiminti, kad Jūsų kraštas (Lietuva) buvo vienas pirmųjų aukų naujojo tipo kolonializmo, kurį įvedė Sovietų Sąjunga. Jūsų kraštas taip pat vienas pirmųjų patyrė išdavus rusų politikos naikinti tautas, nenorėjusias pasiduoti Stalino komunizmui. . . Mes esame įsitikinę, kad dabar vykstančios titaniškos grumtynės išsispręs taikiu būdu ir kietomis derybomis. Jūs galite būti tikri, kad demokratinis socializmas tvirtai laikysis tiek tautų laisvės atstatymo dėsniu, tiek žmogaus teisių principų”.

Šitas pareiškimas rodo, kad ir tarptautinio masto politikai šandien jau yra aiškiai išsąmonė-

ne, jog Lietuva ir kitos Pabaltijo šalys negali amžinai likti svetimoje valdžioje. Čia verta pažymėti, kad ir kitų tarptautinių politinių sąjudžių veikėjai ne kartą yra pasireiškę už Pabaltijo tautų laisvę (krikšč. demokratų, liberalų ir kt.).

ŠVEDIJA

IŠ ŠVEDIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

(E) “Eltos Informacijų” bendradarbis iš Stockolmo praneša, kad š. m. vasario 19 d. Spongoje įvyko Švedijos LB metinis susirinkimas. Valdybos pirm. arch. J. Pajaujis veiklos pranešime nurodė, jog per praėjusius metus bendruomenės sąstato žymesnių paktimų neįvyko. Veikloje daugiausia dėmesio skirta lietuviškųjų reikalų atstovavimui tarp svetimųjų, glaudžiai bendradarbiaujant su pabaltiečių ir kitų pavergtųjų tautų organizacijomis. Diskusijose bendruomenės reikalais kalbėjo pulk. Blažys, inž. Kriauciūnas, dr. Lingis, pulk. O. Urbonas ir kt. Vienbalsiai perrinkta buvusioji valdyba. ŠLB valdybą šiuo metu sudaro: arch. J. Pajaujis, sekr. dail. E. Budrys ir žd. T. Būgienė. Revizoriaus pareigas pavestos inž. Kl. Gu-mauskui.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS REIKALU BRAZILIOJE

Pavergtųjų Seimo žygiai

Pasklidus žinioms, apie naujojo Brazilijos prezidento nusistatymą sumegzti diplomatinis santykius su Maskvos satelitais Bulgarijoje, Rumunijoje ir Vengrijoje ir atšaukti diplomatinį pripažinimą Baltijos valstybių atstovybėms, vasario 17 Pavergtųjų Seimas pasiuntė naujam Brazilijos prezidentui sveikinimo telegramą, kurioj taip pat išdėstė seimo susirūpinimą dėl aukščiausių minėtų žinių. Išvadoje telegrama reiškia viltį, kad Brazilija nepripažins padėties, sudarytos agresinių veiks- mų ir svetimos intervencijos pasėkoje ir tvirtai stovės už visų tautų apsisprendimo teisę.

Vasario 21 šeši Pavergtųjų Seimo nariai — Bulgarija, Estija, Latvija, Lietuva, Rumunija ir Vengrija — Brazilijos naujam prezidentui pasiuntė savo vardu naują panašaus kaip vasario 17 turinio telegramą, o vasario 21 Pavergtųjų Seimo Pirmininkas ir Seimo generalinio komiteto ryšininkas su J. Tautomis apsilankė Brazilijos ambasadoje prie Jungtinių Tautų ir turėjo išsamų pasikalbėjimą su ambasados politinių patarėju. Iš pasikalbėjimo aiškėja, kad Brazilija tikrai yra pakeliui užmegzti diplomatinis santykius su satelitinėmis Bulgarijos, Rumunijos, Vengrijos vyriausybėmis ir su Sovietų Sąjunga. Brazilijos diplomatinis santykių užmezgimas su Sovietų Sąjunga nebūtinai siejasi su Sovietų Sąjungos okup. Baltijos valstybių diplomatinio statusu Brazilijoje, nes daugelis valstybių turi diplomatinis santykius su Sov. Sąjunga, bet tebeprapažįsta ir Baltijos valstybių atstovybes. Veikiausiai tik Kremliaus spaudžia, kad Brazilija Baltijos valstybių diplomatinį pripažinimą atšauktų. Kr

Lietuvos Pasiuntinybė Brazilijoje tebeveikia?

(E) “Eltos Informacijų” bendradarbis praneša iš Brazilijos, kad Lietuvos Pasiuntinybė tebeveikia kaip veikusi. Darbas eina normaliai. Joks oficialus raštas iš Brazilijos prezidento Quadros dėl tariamo Lietuvos ir Latvijos pasiuntinybių uždarymo iki šiol negautas.

Brazilijos politiniuose sluoksniuose, anot “E. I.” bendradarbio, net reiškiami nuomonė, kad prezidento Quadros (ar kurio nors jo referendo inspiruotas) pasisakymas dėl Pabaltijo valstybių statuso ir tų valstybių pasiuntinybių suvaržymas vargu ar bus įvykdytas, nors sovietinis diplomatinis spaudimas šiuo metu yra nepaprastai didis. Tuose politiniuose sluoksniuose drįstama tvirtinti, kad net ir prezidentas Quadros negalės ryštis pripažinti Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, nes brazilų visuomenės dauguma yra aiškiai antikomunistiniai ir antisovietiniai nusistačiusi.

Žymi Brazilijos gyventojų dauguma yra nusistačiusi ir prieš diplomatinis santykių atnaujinimą su Sovietų Sąjunga. Skaičiuojama, kad bent 80 % visų piliečių yra prieš tokius santy-

kius. Ypač priešinasi santykiams su Maskva saugumo sluoksniai, prekybininkai, bažnytiniai sluoksniai ir kt. Jei prezidentas Quadros asmeniškai norėtų suartėti su Maskva, brazilų tauta jo gali neremti.

Žymus brazilų dienraštis “Jornal of Comercio” (įsteigtas 1927) vasario 21 dienos laidoje įsidėjo vedamąjį, kuriame griežtai pasisako prieš Brazilijos santykių atnaujinimą su Sovietų Sąjunga. Brazilų visuomenės sloksniuose esąs justis tikras susijaudinimas, kai buvo pranešta apie ketinimus tuos santykius atnaujinti. Tiesa, priduria laikraštis, pati vyriausybė tas žinias dar nesanti patvirtinusi. Politiniai sluoksniai teigia, kad Brazilijos socialinė struktūra dar nesanti tiek stipri, kad galėtų atsilaukiyti įtakoms iš šalies (Suprask: sovietinei įtakai).

Svarstydamas diplomatinis atstovybių reikalą, laikraštis pastebi, kad Lietuvos diplomatinis atstovas dr. F. Meieris ir latvių atstovas P. Z. Ozolins savo pareigas Brazilijoje eina jau eilę metų. Jų buvimas Brazilijoje simbolizuoja Brazilijos simpatijas toms, agresijos su- tryptom, tautom. Peržvelgęs Lietuvos istorinius etapus iš senovės iki netolimos praeities, publicistas pabrėžia:

“Būtų gera, jei rytoj tektų užmegzti santykius su Maskva, Brazilijos užsienio reikalų ministerija laikytų galiojančiais tuos kredencialus, kuriuos Lietuvos ir Latvijos atstovai išeikė kadaitė mūsų vyriausybei. . . Nebūtų prasmės brazilų ambasados atidarymą Maskvoje sieti su Lietuvos ir Latvijos pasiuntinybių uždarymu čia Brazilijoje. . . Keldami balsą prieš dviejų Pabaltijo pasiuntinybių uždarymą Brazilijoje, galėtume priminti paties Chrščiovo skelbtus dėsnius apie tautos teises į laisvą apsisprendimą. . . Vardon tautų apsisprendimo teisės turime lenkti galvas prieš tas dvi, agresijos sutremptas tautas: Lietuvą ir Latviją”.

Laikrštis baigia, jei ir būtų atnaujinti santykiai su Maskva, reiktų tuos santykius pagrįsti išpėjimu, kad Lietuvos ir Latvijos atstovų kredencialai liks ir toliau galioje.

“LAIKO” REDAKCIJAI

Malonus Bičiuli,

Pranešu, kad Brazilijos Vyriausybės sprendimu, Brazilia sustabdo diplomatinis santykius su Lietuva ir nuo 1961-III 11 dienos tebeprapažįsta Lietuvos Pasiuntinybės Rio de Janeiro bei Lietuvos Konsulato Sao Pauly oficialaus veikimo.

To mes laukėmė nuo vasario mėn. pradžios, kad spaudoje (II-3 d.) buvo pasirodęs prezid. Janio Quadros įsakymas: patikrinti ar yra Pabaltijos valstybių atstovybės prie Brazilijos vyriausybės ir jei yra atšaukti kredencialų pripažinimą. Tačiau tokioj policiškoj formoj paskelbtas įsakymas sukėlė labai daug spaudoje pasipriešinimo ir brazilų visuomenės simpatijų pabaltiečiams. Prieš tą įsakymą buvo kovojama visais būdais (ir kai kas laimėta, k. a. Brazilijos vyriausybė pripažino Lie-

— SVEIKINIMAI —

Iš Brazilijos

LIETUVOS KONSULATAS
Consulado da Lituania

Red.: “Laikas”

Didžiai Gerbiamieji,

Šiuo nuoširdžiai dėkoju už Gerbiamojo Tamstų laikraščio nemokamai siuntinėjimą bei prašau neatsakyti ir toliau mus nepamiršti.

Be to, naudodamasis proga, prašau priimti mano nuoširdžius sveikinimus ir geriausius linkėjimus Velykų proga.

Su aukšta pagarba,

A. POLIŠAITIS
Lietuvos Konsulas

Generolo V. Grigaliūno laiškas iš Kolumbijos, Šv. Velykų proga

Tebūnie leista kuo nuoširdžiausiai ir nuolankiausiai Tunjos lietuvių chorui (Grigaliūno seimos) pasveikinti Jūsų asmenyje ir visiems didžiai gerbiamiems, mūsų širdžiai artimiems, o taip pat “Laiko” Leidėjams, Bendradarbiams, Remėjams ir Platintojams užtraukti: “Linksmą Dieną mums nušvito” ir palinkėti idant Gerasis Dievulis nepašyktėtų visiems savo dangaus malonių ir kiekvienam atskirai pripildytų širdį, ypač tų malonių, kurių kiekvienas sau prašo, tikisi ir laukia.

Pas mus naujienų kaip ir nėra. Gyvenimas apsnūgęs didžiausiame lietuvių centre Bogotoje, kur konsulatas, užtenkamai intelektualų bet nesugebėjo nė Vasario 16-tos paminėjimo surengti. Kas tik gali, stengiasi iš svetingos Kolumbijos išskristi, kur auksas renkamas ant gatvės, kur nei dirbti, nei rūpesčių turėti nereikia, kaip toje dainelėje: “Dievulis ir paukštelį lauke peni ir rasa gėles gavina; tai ir vargšą našlaitelį nepalikis vergauti”. Juk ir mus ne bereikalo vadina Dievo paukšteliais, tokiais ir būsime, kol nenusibos.

Likite visi sveiki, sotūs ir laimingi, Dievulio ir Tėvynės tar-nyboje išvermingi.

Dėkingas už atmintį nuolankis.

Jūsų Vincelis, Jezno Dzukelis
1961 m. kovo 8 d. Tunja, Bogota.

tuvos okupaciją tik de facto ne de jure) tačiau prezidentas laikėsi savo ir III-13 d. Lietuvos atstovui buvo įteiktas oficialus vyriausybės raštas.

Pranešdamas tą mums labai skaudžią žinią aš, kaip buvęs Lietuvos Pasiuntinybės Rio de Janeiro sekretorius ir Kultūros sk. vedėjas, laikau savo malonia pareiga nuoširdžiai padėkoti jums, Bičiuli Redaktorium, už didelę moralinę paramą mūsų bendrame Tėvynės labai darbe. Jei jūs nutarsite ir toliau siuntinėti savo laikraštį, malonėkit adresuoti vienintelės Rio de Janeiro valdžios užregistruotos s-gos (Dainavos) adresu:

Sr. Petras Babickas

Rua Santa Pastora, 17

(Sao Cristovao) Rio de

Janeiro, Guanabara

BRASIL

kas būtų labai naudinga kultūrinės ir politinės informacijos reikalui.

Dar kartą nuoširdžiai dėkodamas
Petras Babickas

Mirus STASIUI ČEKASKUI, liūdesio valandoje giliai užuojautą reiškiau jo žmonai Elzei Kairytei ir jos tėveliams Onai ir Antanui Kairiams.

Jonas Rudis

Šešmadienio Dienė

VISUOTINIO VATIKANO II SUSIRINKIMO IR KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖS REIKALU

Visuotinio - Vatikano II susirinkimo žinia kelia vis gyvesnio žmonių susidomėjimo. Beveik į visas kalbas išversta P. Jono XXIII malda už susirinkimo pasisekimą kaip kalbama ir krikščionių nekatalikų (TT. Marjonai Chicagoje ją išspausdino lietuviškai). Daug kur atskiros aiškesnės, katalikų organizacijos pačios nusitarė melstis ir veikti susirinkimo pasisekimo intencija.

Lygiagrečiai su susirinkimo gaudu stiprėja ir krikščionių vienybės mintis. Šia proga paminėsiu kelis naujus faktus šios srities. Kardinolo Augustino Bea, S. J., vadovaujamas Krikščionių Vienybės Sekretorijatas yra nuolatiniame kontakte su Europos evangelikų ir reformatų vadovaujančiais asmenimis, nors oficialiai viešų konferencijų jie neskelbia.

Ortodoksų Patrijarkas Athenagoras Konstantinopolyje savo laiške sausio mėnesį savo tikintiesiems sako, kad taip ilgai užtrukęs krikščionių suskilimas yra priešgynybė Kristaus valiai ir jo maldai paskutinės vakarienės metu, kurioje jis prašė savo dangiškąjį Tėvą išlaikyti vienybėje ir jo mokinius ir visus, kurie įtikės jo žodžiams. Tas laiškas yra netiesioginis atsakymas Maskvos Patrijarko pagelbininko arkiv. Nikalojaus pareiškimui, kad nesą jokios vilties laukti krikščionių vienybės.

Prancūzijos Protestantų Federacijos pirmininkas Marc Boegner pareiškė, kad protestantai nori būsimam visuotiniam susirinkimui geriausios sekmės, kad jame susirinkę rinktiniausi asmens Dievo padėdami galėtų realizuoti tai, kas žmonėms atrodo neįmanoma — krikščionių vienybę. Vienybė nesanti utopija, kaip kad kažkas manęs. Esą verta tuo reikalu pasidaruoti. Dievo galia yra didesnė už žmonių galią.

Kaire Egipte sausio mėnesį įvyko visų krikščionių bendras pasitarimas vienybės reikalu. Ta proga Aleksandrijos Patrijarkas Christoforas II išspausdino maldą katalikų kalbamą Krikščionių Vienybės novenoje ir ją išdalino visiems susirinkimo dalyviams.

Liuteronų Pasaulio Federacija į savo programą įvedė "pagrindinį studijavimą šio laiko katalikų teorinių pagrindų ir praktikų". Danų evangelikų teologijos profesorius D. Skydsgaard sako, kad nuo Reformos pradžios lig dabar yra įvykusi tokia didelė evoliucija, kad tokios studijos yra būtinos ir liuteronams ir katalikams.

Iš svarbiųjų mūsų laiko klausimų juo toliau tuo vis labiau žmonių dėmesį patraukia šiuo du klausimu: būsimasis visuotinis susirinkimas ir krikščionių vienybė. Kaip esu nesenai rašęs, susirinkimas svarstys eilę kitų klausimų tiesioginiai lie-

čiančių tik katalikus, o tik tolesnėje perspektyvoje ir kitus. Krikščionių vienybė bus tik vienas iš susirinkimo klausimų. Kitų klausimų sėkmingas sprendimas padarys artesnių mūsų širdims katalikų gyvenimą, naujoje šviesoje tą gyvenimą parodys kitiems. Jeigu pavyktų sukurti visų krikščionių vienybės nors tendenciją, ir tuo atveju mūsų laiko krikščionys pradėtų naują šviesesnę erą, daug žadančią žmonių ateitį. Dar daugiau gero būtų galima laukti, jeigu krikščionių vienybei būtų duota nors gera pradžia. Anot Marc Boegner, Dievo galia yra didesnė už žmonių galia. Jeigu visi ugdysime savyje gerą valią, vieni kitiems deramą krikščionišką meilę ir pagarbą, kodėl nemanyti, kad Dievo gailingumas pasirinko šį kelią išvesti žmoniją iš tomsybės, sututės ir vergijos, taip plačiai siautėjančios mūsų dienomis?

Jeigu galėtų šiandien į savo žmones prabilti Lietuvos vyskupai dabar bolševikų nelaisvėje, ar jeigu laisvame pasaulyje nebūčiau pasilikęs aš vienas, nėra abejonės, kad jie visi bendru laišku paragintų viso pasaulio lietuvius maldai ir veiklai šiomis dviem intencijom. Dabar nors aš vienas kviečiu viso pasaulio lietuvius nuoširdžiai jungtis į viso krikščioniško pasaulio dvasią. Ir pavieniai ir sambūriuose, — šeimose, bažnyčiose, sueigose daug melskimės už visuotinio susirinkimo sėkmingumą ir krikščionių vienybę.

Chicago lietuvių naktinės adoracijos būrelis bene pirmas iš lietuvių padarė gražų mostą — pasiuntė piniginę auką Šventajam Tėvui susirinkimo reikalams. Šiuo pavyzdžiu pasekime visi katalikai. Susirinkimo paruošimas ir sėkminga eiga pareikalaus nemaža išteklių. Aišku, kad viso pasaulio katalikai prisidės savo pagelba, mes lietuvių ir čia savo varda deramai įamžinkime. Patarčiau tai daryti organizacijų vardu, tačiau gali tai daryti ir pavieniai asmens, ypatingai norintieji skirti žymesnę auką. Kas norėtų savo auką siųsti tiesiai Romon, patariu tai daryti sekančiu adresu:

S. E. Alberto Cardinale di Jorio. Via della Conciliazione 10, Roma, Italia. Būtina pažymėti siuntėjo vardas ir aukos tikslas. Kas norėtų pasigelbėti mano patarnavimu, aš mielai tai padarysiu, persiųsdamas Romon ir auką ir aukojančio vardą.

Kai kas išgalime — malda, veikimu, auka jungkimės į iniciatyvą suteikti krikščionybei naujos jėgos, atnaujinti jos pirnykštę vienybę ir dvasią.

† Vysk. V. Brizgys

● Šiluvoje, pernai žmonėms trukdė vykti į Šiluvos atlaidus, ir dėl to per atlaidus buvo mažiau žmonių negu užpernai. Per atlaidus atlaikytos 343 Mišios, išdalyta 35.000 šv. Komunijų. Nepatvirtintos žinios skelbia, kad atlaiduose staiga išgijo vaikas, sirgęs akių vėžiu.

LIETUVOJE MAŽEJA KUNIGŲ SKAIČIUS

● Kun. V. Mieliauskas, 55 metų, Sasnavos klebonas, Marijampolės apskrityje, mirė rugpjūčio 15 d. 1960 m.

● Kun. Antanas Skeltys, salezietis, mirė liepos pabaigoje Leipalinyje, kur jis buvo altarista. Palaidotas rugpjūčio 1 d. Griškabūdyje.

● Kun. Kasparas Spudas, mirė spalio 22 d. Pumpėnuose. Velionis buvo gimęs 1891 metais.

● Kun. Julijonas Kazokas, marijonas, mirė Paluobiuose, Šakių ap. Nepriklausomybės laikais buvo Marijampolės gimnazijos inspektorius ir klasinių kalbų mokytojas. Į marijonų vienuoliją buvo įstojęs 1912 m. jau būdamas kunigu. 1913 m. su kun. J. Matulaičiu ir kun. F. Kudirka buvo nuykęs į JAV, kur dalyvavo marijonų organizavime. 1923 m. grįžo Lietuvon. Bolševikų laikais dirbo įvairiose parapijose.

● Kun. Stanislovas Mažeika, Švėkšnos klebonas, 62 m. amžiaus mirė liepos 29 d. Palaidotas Švėkšnoje.

● Kun. Vladas Polonskis, MIC, mirė liepos pabaigoje Šiluvos altarijoje. Velionis buvo gimęs 1882 m. gruodžio 15 d., kunigu įšventintas 1907 m. spalio 28 d. Buvo ilgametis Veliuonos klebonas, o 1935 m. balandžio mėn. įstojo į marijonų vienuoliją. Čia gyvendamas, darbovosi klebonu Marijampolėje, vėliau buvo klebonu ir viršininku žemaičių Kalvarijoje. Išbuvo beveik dešimt metų Sibire. Grįžęs kurį laiką buvo altarista Veliuonoje, o dabar jau porą metų Šiluvoje, kur ir buvo palaidotas.

● Prel. Antanas Grigaliūnas, mirė liepos 11 d. Panevėžyje nuo kraujo išsiliejimo smegenyse, neatgavęs samonės; palaidotas Panevėžio Senamiesčio bažnyčios kriptoje.

Velionis ilgus metus kapelionavo Linkuvos gimnazijoje; vėliau buvo pakeltas į kanauninkus ir paskirtas Biržų klebonu ir dekanu. Pastaruoju metu buvo Panevėžio Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas ir kapitulės prelatas. Mirtis ištiko netikėtai; velionis jokiomis rimtomis ligomis nesiskundė.

Rūpintojėlis saugo Lietuvos laukus

Lietuva II-me Vatikano susirinkime

● Sovietai nori sutrukdyti II-ją Vatikano Santarybą. — Kaip italų kalboje išeiną žurnalas "Civiltà Catolica" praneša, paskutiniu laiku sovietų spauda puolė Kat. Bažnyčią, kartu ir ortodoksų patriarchas Maskvoje Aleksiejus puolė Kat. Bažnyčią, ypač popiežiaus pastangas sušaukti II-ją Vatikano Santarybą, kurioje bus svarstomas bažnyčių suvienijimas. Kaip žurnalas spėja, patriarchas Aleksiejus paskutinę savo kelionę po Rytinę Europą padarė tuo pačiu tikslu, nustatyti kitų kraštų ortodoksus prieš Kat. Bažnyčios pastangas susivienijimui.

● Lietuva tarp 63 tautų II-joje Vatikano Santaryboje. — II-jai Vatikano Santarybai paruošiamuosius darbus atlieka 699 paruošiamosios komisijos nariai, kurie priklauso 63 tautoms.

Didžiausį skaičių sudaro iš Europos — 528 nariai, iš kurių pirmoje vietoje stovi Italija su 174 nariais. Iš kitų tautų atstovauja šios: Belgija, Bulgarija, Danija, Anglija, Airija, Čekos-

lovakija, Graikija, Austrija, Jugoslavija, Lietuva, Liuksemburgas, Ispanija, Malta, Lenkija, Prancūzija, Portugalija, Rumunija, Rusija, Šveicarija, Vengrija ir Vokietija.

Iš Azijos yra 43 atstovai, iš Afrikos — 14, iš Kanados — 15, iš JAValybių — 55, iš Pietų Amerikos — 48, iš Australijos ir Naujosios Zelandijos — 9.

Iš visų komisijų narių ir atstovų yra 270 iš kardinolų, patriarchų, arkivyskupų ir vyskupų, 170 iš pasaulinių kunigų, 260 iš vienuolių ir 7 pasauliečiai.

● Raudonoji Armija įkinkyta skleisti bedievybę R. Vokietijoje. — Komunistinis Raud. Armijos laikraštis "Sovietskaja Armija" su pasigerėjimu rašo, kaip pavykę praveisti Rytų Vokietijoje kursų kovoti su religija. Buvo sušaukti mokytojai ir kiti, kurie buvo paruošiami kaip kovoti su "Katalikų Bažnyčia, stovinčia imperialistų tarnyboje". Šias studijas surengė raudonoji armija, tikslu parengti naujus kadrus kovai prieš Bažnyčią.

● Kun. L. Tamošauskas, Sudeikių klebonas ir buvęs tos parapijos klebonu Gražys puolami "Tiesoj" ir kaltinami pinigų iš žmonių ėmimu.

● Kan. Povias Šidlauskas, gyv. Panevėžyje, spalio 15 d. sulaukė 70 metų amžiaus.

● Kun. Rauda pasenęs, baigia apakti, bet iš kalėjimi nepaleidžiamas, sėdi ir nežino už ką. 25 metams nuteistas kalėti kun. Balčiūnas (jaunasis), įkalintas už tai, kad padarė ekskursiją su Mišių patarnautojais, kurių buvo nemaža prislauginęs. Nuteisimo metu jis sirgo džiūva; vargu kalėjime jį gydo nuo tuberkulozės.

Visiems kunigams jėzuitams atimta teisė būti klebonais ir nepaaiškinta kodėl.

● Kauno Kunigų Seminarijoje pagal valdžios leidimą būtų buvusi 21 laisva vieta. Į Seminariją stojančiųjų buvo daug, bet valdžia tepatvirtino 7. Taigi nustatytas skaičius seminarijoje 60 šimt metų nukrito iki 46. Tokiu būdu bolševikai eina prie seminarijos likvidavimo ir kas kart prie didesnio katalikų persekiojimo.

● Kun. Gylis yra Pašilės klebonas.

● Kun. Nagulevičius yra Krinčino klebonas.

● Jėzuitų pastatai Vilniuje užimti muzikos mokyklos.

● Dail. kun. P. Brazauskas buvo pakviestas suruošti savo allejinės tapybos paveikslų parodą miesto bibliotekoje Springfielde, Oregon valstybėje. Paroda prasidėjo gruodžio 17 d. ir tęsėsi iki gruodžio 31 d.

KEISTOS APEIGOS

"Aš turiu išpirkti didelę kalnę. Prašau skaityti mane vertu nešti kryžių Didžiojo Penktadienio procesijoje". Taip paprastai baigiasi laišukai iš įvairių pasaulio kraštų. Vynuogininkystės miestelis Sorrenta randasi pietų Korsikoje. Išėjusius metus šis miestelis gyvena ramų gyvenimą, bet kartą metuose, Didįjį Penktadienį, pavirsta šnėklų miestu. Pildydamas savo koresponduotojų norus, miestelio klebonas turi sudaręs Didžiojo Penktadienio kryžių nešėjų, kurių jau užpildytas ligi 1971 metų. Galimas daiktas, kad ne visi kandidatai savo eilės sulauks, nes dažnai po šilkinu ausiaustu ir kauke slepiasi atgailautojai iš nusikaltėlių pasaulio — ar tai Marselio uoste, ar Čikagos priemiestyje. Tačiau, jie visi tos nuomonės, kad gavę leidimą nešti kryžių toje procesijoje, išpirks savo kalnę. Tas žmogus, kuris Didžiajam Penktadienyje, lygiai 9 val. vakaro išeina iš Sorrentos bažnyčios zakristijos ir tris valandas neša kryžių stacionais ir kreivomis miestelo gatvėmis, lieka niekam nežinomas. Nešančiam kryžių yra leidžiama tris kartus atsiklausti ant kelių ir truputį pailsėti. O kryžius padarytas iš sunkaus medžio ir sveria 80 svarų. Be to, prie dešinės šlaunies pririšima 40 svarų grandinė, kurią jis turi tempti paskui save. Kai procesija grįžta tagal į bažnyčią, paslaptinis žmogus greitai pasislepia zakristijoje, kur jis tūni vienuomoje, kad vėliau nepastebėtas įsimasytų į minia. V. Gražulis

● Romos Gregorianumo universitete įsirašė 3074 studentai. Šių mokslo metų pradžioje į Romos Gregorianumo universitetą užsiregistravo 3074 nauji studentai, tarp kurių 165 vokiečių ir keletas lietuvių.

● Du milijonai maldininkų Liurde. — Praeitų metų bėgyje Liurde buvo užregistruota du milijonai maldininkų, kurie lankėsi toje Marijos šventovėje.

ARGENTINOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

VILLA LUGANO

ALOS TARYBOS POSĖDIS

Ivykęs 1961 m. kovo mėn. 17 d. A. L. Centro bibliotekoje, Tabare 6.950, Villa Lugano, Buenos Aires, kuriame dalyvavo:

ALOS Tarybos pirm. J. Čikštas, sekr. inž. St. Babronis, "A. L. Balso" leidėjas, Pr. Ožinskas, ALB ir TF pirm. Ignas Padvalskis, SLA atstovas Povilas Daratėnas, dr. A. Kairėlis, Sv. Cecilijos choro atstovas K. Misiūnas, "Laiko" atst. kun. A. Lubickas ir Lietuvos Centro atstovai: pirm. St. Džiugis, išd. A. Misiūnas, A. Rinkevičius, Lemberis ir kiti.

Pagrindinis tikslas buvo paskirti pilną praieito Vasario 16 d. minėjimo metu įgytą. Pajamų buvo gauta: \$ 8.916,10, išlaidų — \$ 4.652, pelno liko \$ 4.264,70, kuris ir buvo vienbalsiu nutarimu paskirstytas sekančiai: Vasario 16 d. gimnazijai — \$ 2.132, Tautos Fondui — \$ 1.060 ir ALOST dispozicijai — \$ 1.060.70.

Tarp klausimų ir sumanymų buvo nutarta šįmet birželio Gedulo dieną švęsti drauge su latviais ir estais birželio mėn. 18 d. ar kitą pagal bendrus reikalus prisitaikius. Gen. T. Daukanto minėjimas balandžio 9 d. 18 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje ir 19 val. Lietuvos salėje buvo svarstytas ir išrinkta minėjimo komisija iš: dr. A. Kairėlio, inž. St. Babronio ir leit. A. Balčiūno.

BERISSO

VIESA PADEKA

"Mindaugo" draugija, kuri vasario 26 dieną paminėjo savo patalpos Vasario 16-tą, širdingai dėkoja prie šventės paminėjimo prisidėjusiems: kun. A. Lubickui už atlaikytas Mišias ir pasakytą pamokslą, muz. A. Petraičiui už choro dirigavimą, choristams už gražiai sugiedotas lietuviškas giesmes, ponui Dr. A. Kairėliui už paskaitą, persunkta patriotizmu ir visai jo šeimai už dalyvavimą pamaldose ir minėjime; ponams Babroniams už malonų atsilankymą minėjime, ypač abiem mergaitėn: R. Kairėlytei ir D. Babronytei palydėjusioms lietuvišką veivai į bažnyčią. "Laiko" ir Avellanados parapijos vardu sveikinusi kun. A. Lubickui, "Arg. Liet. Balso" redaktoriumi K. Norkui, ukrainiečių draugijos "Prosvito" atstovams. Toliau už gražias eilutes R. Kairėlytei, A. ir S. Dulksnytėms; p. A. Griškai už solo dainas, V. B. Stundžiai už programos pravedimą; E. Llepčytei ir K. Marcinkevičiūtei už rinkimą aukų; O. Šestakauskienei ir z. Vogolienėi už vaišių paruošimą, I. Štaškunienėi ir J. Skurauskaitėi už pasidarvimą vaišinant svečius ir visiems kitiems, kurie vienu ar kitu būdu bei savo dalyvavimu prisidėjo prie tautinės šventės paminėjimo.

"Mindaugo" Draugijos Valdyba.

DĖMESIO BERISSO LIETUVIAMS KATALIKAMS!

Verbų sekmadienio vakare 7 val. su vakarinėmis Mišiomis prasideda lietuviams katalikams vienos savaitės misijos, kurios tęsis per visą Didžiąją Savaitę. Misijų tvarka sekanti:

Pirmadienį, antradienį trečiadienį, tai yra kovo mėn. 27, 28 ir 29 dienomis kasdien:

— Ryte: 8 val. Mišios ir pamokslas.

— Vakare: 5 val. Kryžiaus Keliai ir pamokslas.

Didįjį Ketvirtadienį, kovo mėn. 30 d.

— Ryte: 8 val. pamokslas be Mišijų.

— Vakare: 5 val. pamokslas, paskui Mišios ir bendra Komunija.

Didįjį Penktadienį, kovo mėn. 31 d.

— Ryte: 8 val. Kryžiaus keliai ir pamokslas.

— Po pietų: apie 3 val. Didž. Penktadienio apeigos: Kryžiaus pagerbimas ir Komunija.

Didįjį Šeštadienį, balandžio mėn. 1 d.

— Ryte: privatus bažnyčios iankymas. Jokių pamaldų nebus.

— Vakare: Nuo 6 val. išpažinčių klausymas, 8 val. "Mindaugo" patalpose bendra visų repeticija lietuviškam prisikelimui.

Velykų ryte 6 val. lietuviška rezurekcija, procesija ir lietuviškos pamaldos.

Pastaba: Atvelykio dienoje Berisse lietuviams pamaldų nebus. Balandžio 16 d. yra organizuojama bendra maldinga kelionė į Lujan su Buenos Aires lietuviais. Kelionė kainuos 100 pezų. Užsirašyti pas poną Zenoną Jušką, arba klebonijoje.

TEMPERLEY

P A D Ė K A

ALB-ės Temperley apylinkės Valdyba ko nuoširdžiausiai dėkoja visiems kokiū nors būdu prisidėjusiems prie pp. Povilaičių išleistuvių Vermuto. Ypatinga padėka tenka p. ai Valentinavičienei, p. ai Zekienei, p. lems Sadauskaitėms, p. Stasinievičiui, p. Šiaudkuliui, p. Jurgiui, p. St. Paliukėniui už patalpą ir pp. Zurbam už malonų patarnavimą įvairiom prekėm. Nuoširdus ačiū visiems

ALB-ės Valdyba, Temperley

PLESIKŲ AUKA

Jaunuolis Viktoras Rukšėnas, neseniai aplikęs karinę prievolę, sūnus žinomo Stasio Rukšėno, savininko keturių autobusų linijoje 225, kovo mėn. 13 d. buvo žiauriai apipleštas keletos jaunų plesikų, kurie iš jo atėmė IKA "Camijoneta" ir keleta su savim vežtų daiktų. Jam pasipriešinus, plesikai pasovė kairiąją koją, kurią dabar gydydosi.

Tą pačią naktį plesikai įvykdė dar keleta užpuolimų, ir bėgdami nuo policijos sudaužė į medį kamijoneta. Pora iš jų buvo suimti.

ROSARIO

S K E L B I M A S

Rosario Lietuvos Bendruomenės Valdyba balandžio mėn. 9 d. 17 val. Parapijos patalpose, Av. Rosario 1850, šaukia visuotiną susirinkimą, naujai valdybai (1961-1962) išrinkti.

Kviečiame visus narius ir visas nares dalyvauti. Neatvykus nustatytam laikui, reikiamam narių skaičiui, už valandos laiko šaukiamas antras susirinkimas, kuris skaitomas teisėtu. Šio susirinkimo metu bus padaryta daug įvairių pranešimų.

Rosario Lietuvos Ben-nės Valdyba

VASARIO 16-TOS PAMINĖJIMAS

Rosario Lietuvos Bendruomenė Vasario 16-tos minėjimą su ruošė š. m. vasario 26 d.

Iškilmingas Mišias už Lietuvą atlaikė kun. J. Vilutis, asistuojant kun. K. Černiauskui ir kun. A. Švedui. Šventei pritaikintą pamokslą pasakė kun. A. Švedas. Mišių laike giedojo sustiprintas parapijos choras. Tuoj pamaldoms pasibaigus, parapijos kieme prie kryžiaus buvo padėtos gėlės žuvusiems už Tėvynės laisvę, sukalbėta malda ir susikaupimo minute pagerbti žuvusieji.

Parapijos salionelyje sekė meninė programa. Įžanginę kalbą apie kovas už Lietuvos laisvę pasakė kun. A. Švedas. Tautinių šokių grupė pašoko keleta tautinių šokių, p-lė E. Palaikytė gražiai padeklamavo. Šokėjos buvo: N. Švarlytė, A. Pundytė, B. Pundytė, O. Tyčionytė, N. Papečkaitė, M. Moraitė; akordeonu palydėjo Tomas Plepys ir pianu — M. Seniūnaitė.

Programos išpildytojai buvo apdovanoti gėlėmis.

Šventės paminėjime dalyvavo keletas svečių: pp. V. ir E. Kalėdai iš Santa Fe; p. Vl. Augulis ir p. J. Martinkus iš Berisso, p.

A. Paršelis iš Buenos Aires. Rosario kolonijos vardu sveikinimo žodį pasakė p. M. Klimas ir A. Paršelis perdavė Bs. Aires lietuvių sveikinimus.

Meninei programai pasibaigus parapijos sodelyje po atvirų dangumi prasidėjo "asado" pietūs. "Asadą" kepė: J. Vajėga ir J. Štašauskas, o šeimininkavo K. Tyčionienė ir T. Užkurienė. Prie stalų patarnavo: M. Lukošytė, N. Papečkaitė, A. ir B. Pundytės, M. Moraitė, O. Tyčionytė, T. Plepys ir A. Švarlytis. Prie bufeto darbavosi: J. Liutkevičius, Al. Kalainis ir A. Latvėnas.

"Rifams" ir "Rematui" dovanuoja: V. ir E. Kalėdai — butelį gėrimo; T. Tyčionienė — lietuvišką sūrį; V. Žagrackienė — lietuvišką pyragą ir pp. I. J. Plepiai gražiai ir skaniai paruoštus kiaušinius.

Esant gražiam vasaros orui, prisirinko didelis būrys rosariečių lietuvių, kurie kartu praleido gražiai laiką prisimindami Lietuvos Nepriklausomybės 43 metų sukaktį. Tos dienos proga ponai Papečkaitai padovanojo lietuvišką veivai, kuri prieš Mišias buvo pašventinta ir pakabinta Šv. Kazimiero bažnyčioje kaip simbolinė dovana TT. Marijonams už teikiamą nuolatinę pagalbą lietuviams.

Rosario Lietuvos Bendruomenė ta pačia proga dėkoja visiems prisidėjusiems prie šios tautinės šventės paminėjimo!

KORDOBA

VILLA RUMPAL

Juožas Palšis kovo mėn. 19 d. atšventė savo vardinį ir kartu 30 metų sukaktį nuo įsikurimo gražiame Rumpal slėnyje. Prieš 30 metų Rumpal dar visai nebuvo, vien tik erkėtynai ir ganyklos, bet padarius prieš Embalses užtvanką, ir pasidaręs gražiam ežerui, tuojau pat išdygo visa eilė vietovių "Vilom" vadinamom. Dabar Rumpal jau gražus miestelis, kuriame gyvena apie 14 lietuviškų šeimų.

Juožas ir Sofija Palšiai čia nuo seno jau turi visoje apylinkėje gerai žinomą pensiją, kuris visus metus aptarnauja atvykstančius svečius. Šią vasarą čia atostogavo apie 100 lietuvių, daugumas iš Bs. As.

Pilypai Vaitkevičiui įėjus į Villa Rumpal savivaldybėn, vadovybė žymiai pagyvėjo. Jau yra didinamas ir asfaltuojamas centrinis kelias, ku-

URUGVAJAUS LIETUVIAI

• *Baigia taisyti* T. J. Bružikas. — Mūsų klebonas T. Bružikas, S. J., pereitais metais pergyvenęs dvi sunkias nugurkautio operacijas ir išbuvęs 10 savaitių ligoninėje, o gipsą išnešiojęs net 4 mėnesius, pagaliau įsivežė į parapijos darbą: lankydamas šeimas, sakydamas pamokslus, praveddamas radio valandėlę. Žodžiu, yra didelė viltis, kad atgaus visas per ligas prarastas jėgas. Dabar grįžo iš dviejų savaitių atostogų, visas apdeges saule ir prigaudęs su meškere žuvų šv. Pranciškaus ir šv. Lucijos upėse. Visi patenkinti, kad mūsų misijonierius

sveiksta. Teloiko jį Dievas dar ilgiausius metus.

• *Kiti tėvai jėzuitai* — Čia yra labai visų mėgiamas jaunas Tėvas jėzuitas Jonas Giedrys, kuriuo seni ir jauni nepasidalina. Jis labai paslaugus, visiems malonus ir nepaprastai švetingas. Kai atvyksta svečiai, jaučiasi sužavėti jo patarnavimais. Taip pat T. J. Sukackas mažai atsilieka nuo T. Giedrio savo švelniais būdo brožais. Ypač jis pasidaręs pačių mažiausiųjų didelis draugas. Parašo gražių eilučių, kuriuose išgria mūsų kolonijos darbuotojus. Visiems labai patinka. T. J. Venckus dirba jėzuitų kolegijoj.

Urugvajaus Lietuvos kolonijos įvykiai vasario mėn.

ŠEŠTADIENIS, VASARIO 4 DIENA

Argentinos lietuvių krepšinio komanda "Kovas" aplankė Montevideo ir lošė su lietuvių urugvajiečių "Vytiš" komanda. "Vytiš" laimėjo po sunkios kovos vienu tašku skirtumu: 45-44.

"Vytiš" komandą lošė: Petras Alekna, Vytautas Bagurskas, J. Barkevičius, Viktoras Cieslinskas, Albertas Krasinskas, Luis Kulyš, J. C. Mucio, Leonas Slažinskas, Henrikas Vaitkevičius, J. C. Vytas.

Rungtynės įvyko lietuvių parapijos aikštelėje, kurioj dalyvavo virš 1000 žiūrovų. Po to Urugvajaus lietuvių Kultūros Draugijoje įvyko sportininkų pagerbtuvės ir šokiai.

Urugvajaus lietuvių Kultūros Draugijos pirmininkas Julius Jezauskas rungtynėms dovanavo labai gražią taurę, kurią laimės galūtinai tie, kurie išloš 3 rungtynės penkių metų bėgyje.

Kadangi paties taurės davėjo nebuvo, nes p. Julius Jezauskas tuo metu buvo užimtas ir negalėjo asmeniškai dalyvauti, taurę laimėtojams įteikė didelis lietuvių bičiulis Jose Martinez Bersetche. Rungtynių atminimo ženkleliu svečiams įteikė Lietuvos Ministerio žmona p. Laimė Grauzinienė ir Lietuvos konsulo žmona p. Lucia Grisonienė. Urugvajiečiams tuo metu viešėjusi Montevideo šiaurės Amerikos lietuvių p. Ona Jurgelienė ir vieno argentiniečio krepšinio sužudotinė panelė Ričini.

Taip pat buvo apdovanotas už savo palankumą lietuvių sportininkams "Ball al Cesto" radijo valandėlės vedėjas.

Sokiams griežė Napoleonas Budreika, kuriam padėjo kai kada ir argentinietis visiems pažįstamo Kvirino Runimo sūnus. Ponia Petronė Mikellionienė su Bronia Klimienė ir V. Vidžiene talkininkaujant jaunoms mergaitėms buvo gražiai parengusios vaišes-Vermouthą.

Krepšinininkus svečius pas save buvo priėmusios Ponų Mesonių, Lingių, Lisauskų, Kaminskių ir Černiauskų šeimos, jais rūpinosi ir juos vaišino su tikru lietuvišku nuoširdumu.

Toje sporto šventėje dalyvavo ir daug argentiniečių lietuvių, kaip po-

ris jungiasi su "camino nacional", taip pat rengiama įvesti vandentiekį.

Ona ir Vincas Ramanauskai, iš Buenos Aires atostogauja pas ponus Palšius.

Marija Žitkienė, pailsėjusi pora savaitių Villa del Dique grįžo atgal į Buenos Aires.

P. Labuckienė su dukra paviešėjusi pas pp. Millauskus grįžo namo. Ten pat viešėjo ir pan. T. Marcinkevičiūtė, kuri taip pat grįžo Buenos Aires.

VASARIO 16-SIOS PAMINĖJIMAS

Kordobiečiai Vasario 16-tą paminėjo tuo paties mėnesio 19 dieną. Minėjimas įvyko S. L. A. 6-to skyriaus patalpose. Programa buvo sekanti. Šventės proga kalbas pasakė p. W. Sulcas, iš Kordobos, Pijus Bukauskas, iš Villa del Dique, p. P. Vaitkevičius, iš Rumpal ir p. Pimpė iš Buenos Aires. Solo padarė duo dalnavo p. Gruzda ir V. Bendinskienė. Gražiai padeklamavo E. Meilutytė - Janulienė. Po minėjimo visi pasistiprino asado kepsniu.

LIGONIAI

Virš mėnesio laiko kaip serga Jonas Žekonis. Gydytojo priežiūroje ligonis gydos namuose.

Verbų Sekmadienį — kovo mėnesio 26 dieną

Aušros Vartų parapijos salėje įvyks

"KRISTAUS KANČIOS VAIDINIMAS"

kuriame vaidins 40 artistų su Kristaus laikų kostiumais.

Bus rodomi du seansai (ispaniškai):

— 14,30 val. vaikams, įėjimas 10 pezų

— 18,30 val. suaugusiems, įėjimas 30 pezų.

URUGVAJUS

(atkelta iš 8 psl.)

rikimą atsivežė prieš porą metų trauktą filmą.

PIRMADIENIS, 13 VASARIO

Urugv. Liet. Kult. Draugijoje įvyko Užgavėnių blynų balius skirtas pagerbti svečius iš Šiaurės Amerikos Oną ir Wilhelmą Jurgelus. Dalyvavo labai daug žmonių. Viskas praėjo jaukioje nuotaikoje, ypač gerėjosi visi ragaudami lietuviškų vėdarų, keptų lietuviškame pačiuje, kurį padarė Pranas Stanevičius su Fel. Grigu. O tų vėdarų dauguma nebuvo valgę nuo pat išvykimo iš Lietuvos.

KETVIRTADIENIS, 16 VASARIO

19 val. Lietuvių Bažnyčioje buvo atlaikytos gedulingos iškilmingos šv. Mišios už kritusius kovoje dėl Lietuvos Laisvės ir gerovės. šv. Mišias užprašė Ona ir Wilhelm Jurgelai, Šiaurės Amerikos lietuviai viešėdami Montevideo lietuvių kolonijoje.

20 val. Lietuvių pasiuntinybėje įvyko diplomatų priėmimas Vasario 16-sios proga, kuriame dalyvavo ir keli lietuvių kolonijos Urugvajuje atstovai.

Radio stotis Voz del Aire tą dieną davė labai gražią programą apie Lietuvą.

SEŠTADIENIS, 18 VASARIO

Radio Stotis CX50 per p. Juozo Vaštako vedamą radijo valandėlę — 45 minutes — davė labai įdomią programą susijusią su Lietuvos istorijos įvykiais. Kalbėjo įvairūs žymūs kalbėtojai.

Vasario 16-tos minėjimo aktas įvyko Urugvajaus Liet. Kultūros Draugijos patalpose, dalyvaujant skaitlingam būriui tautiečių ir sveitintųjų svečių. Pasiklausyta daugelio gražių kalbų, priziūrita gražių p. W. Jurgelo filmų, susitakta su ilgai nematytais pažįstamais.

Gražiai pasirodė Urugv. Liet. Kat. Choras, vadovaujamas Vyto Dorelio.

SEKMADIENIS, 19 VASARIO

Per katalikų sekmadienio radijo valandėlę, kaip ir kiekvienais metais, kalbėjo Dr. Kaz. Graužinis, Lietuvos Ministeris P. Amerikoje. Lietuvių bažnyčioje buvo atlaikytos pamaldos už Lietuvą — užbaigta Lietuvos Himnu.

Reikia pastebėti, kad per Lietuvių parapijos šventę labai gražiai pasirodė Urugv. Lietuvių Kat. Choras, vadovaujamas Vyto Dorelio, patys mažiausieji mūsų kolonijos lietuviukai, vadovaujami Leokadijos Umbrasaitės ir Tautinių Šokių grupė, vadovaujama mok. G. Stanevičienės.

• Stasė ir Antanas Zanistanavičiai įsigijo didelius ir gražius namus miesto centre.

KLAUSYKITES VISUS PENKTADIENIUS:

RADIO COLONIA, pradėdant nuo 1961 m. vasario 3 d. 18,35 val. Jose Pedro Martinez Berseteche, "Voz de la Libertad", kuris yra pasišventęs kovai prieš komunizmą bendrai, bet ypač imperialistinio komunizmo pavertiesiems kraštams.

Maldinga Kelionė į Lujaną

Šiomet maldinga kelionė į Lujaną lietuviams įvyks antrą sekmadienį po Velykų, tai yra balandžio 16 d. Jau dabar užsisakykite ir kitus paragink užsisakyti bilietus parapijos raštinėje, c. Mendoza 2280, Avellaneda

PAMALDOS LUJAN SVENTOVEJE
Balandžio 16 d. 10 val. Mišios sudėtinės maldingų intencija.
— 16 val. Palaiminimas su šv.

PRANESIMAS

Gerbiamieji "Laiko" skaitytojai siūsdami "Laiko" prenumeratą mokėsi malonėkite siūsti asmeninių čekiu ar perlaida P. Gudėlevičiaus vardu; butent: P. Gudėlevičius, Mendoza 2280, Avellaneda.
Bendrieji "Laiko" vardu čekiai kartais sudaro nemažai kebanų.
"Laiko" Administracija

* KIRPYKLA "OLGA" — Ilgalais plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniskomis mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės — Olga Jasiulytė - Vitkauskienė. Wilde, Av. Gen. Cadorna 85

• Pranas Dobilevičius, vienas iš žymiųjų lietuvių krepšininkų Urugvajuje sukūręs šeimos židinį 4 vasario, buvo išvykęs į povestuvinę koloniją į Braziliją. Aplankė P. Alegre, S. Paulo, Santos ir Rio de Janeiro. Susipažino su lietuvių gyvenimu Brazilijoje ir pilni didingų įspūdžių jaunieji grįžo namo vasario 26 d.

• Montevideo šiais metais atostogavo daug argentiniečių lietuvių. Kaip antai: V. Deveikis, R. Rasiūnas su sūnumi, Kazimieras Deveikis su žmona, V. Jakubauskas su žmona, Pr. Ožinskas su žmona ir daug kitų. Kas visus nustebini, kad Pr. Ožinskas, "Argentinijos Lietuvių Balso" leidėjas turėjęs katalikę motiną, kuri, sulyg paties p. Ožinsko žodžių, buvo išvairusi jį dar jauną klausyti T. Jono Bružiko S. J. vėdamų misijų Lietuvoje.

KOVO 5 DIENĄ

• Atšventėme šv. Kazimiera.

Kovo 5 d. suplevėsavo 4 vėliavos bažnyčios bokšte. Prisipildė bažnyčia žmonėmis. 10 val. punktualiai atvyko šv. Tėvo Nuncijus Rafaelis Fornī. Jau visi laukėme prie bažnyčios durų išsiriškiavę su vėliavomis ir jaunimas bei vaikučiai tautiškuose rūbuose. Bažnyčia gražiai ilumino ir išpuošta. Prasidėjo Mišios, laike kurių labai gražų pamokslą apie Lietuvą pasakė pats Mišių laikytojas Ark. Rafaelis Fornī.

Po Mišių visi ėjome į parapijos salę uikandžiams. Malonus svečias Nuncijus, kiek pasėdėjęs prie stalo ir išgėręs kavutės, tuoj atsistojo ir susimaišė su žmonėmis pasikalbėjimams. Žmonėms toks jo draugiškumas ir paprastumas labai patiko. Pasiėiravo iš klebono J. Bruziko, S. J., kaip pasakyti lietuviškai, kad jis labai patenkintas ir iki

pasimatymo. Žmonės susižavėjo, kai išgirdo jį lietuviškai sakantį.

Tą dieną ir radoi programa, kurią pravedė T. J. Bružikas, buvo pašvęsta šv. Kazimiero garbei. Buvo pasveikinti visi kolonijos Kazimierai, ypatingai Lietuvos ministras Dr. G. Graužinis, Spaudos Atašė K. Čibiras, K. Lingis ir kiti. Dar vienas dalykas krito į akis, kad bažnyčioje tą dieną labai daug ir jaunų ir senų lietuvių prisitartinio prie Dievo stalo. Ap. Nuncijaus ranka turėjo pailsti bedalinant šv. Komuniją.

Dalyvis

MIRUSIEJI

MIRĖ ALEKSANDRA VENGRIENĖ

S. m. kovo 6 d. sulaukusi 68 metų amžiaus, mirė Aleksandra Vengrienė. Velionė buvo kilimo iš šiaulių miesto. Argentinon atvyko 1929 m. Buvo ištėkėjusi už Pranciškaus Vengro, kun. K. Vengro pusbrolio. Velionė sirgo ištisus 6 metus. Buvo palaidota Sarandi kapuose. Paliko liudinčia dukteri našlę Stefaniją Kaukienę ir anukę Anelę. Duktė dėkoja už paskutinį patarnavimą jos motinai, p. J. Markauskui, Zemaičiui, Mikelonui ir kaimynams.

• Paryžiuje mirė Elena Parickienė (60 m.), buv. Lietuvos užsienio reikalų ministerio našlė. Mirė sausio 28 d., palaidota sausio 31 d. Savo kilme buvo ukrainietė, bet visame savo gyvenime Lietuvą laikė tikrąja tėvyne. Prieš porą metų pradėjo pasireikšti kaip tapytoja, kurios kūriniai buvo dailės kritikos palankiai vertinami.

"LAIKO SPAUSTUVĖ"

Pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, knygas, laikraščius, žurnalus, ir atlieka kitus spaudos darbus.

KREIPTIS: Mendoza 2280 - Avellaneda - T. E. 208 - 5027

COCHERIA
LOS CONSTITUYENTES
NUOLATINIS PATARNAVIMAS AUTAIS
Lietuviams specialiai 20 % nuolaidos
Avenida de los Constituyentes 5927
Telefono: 52-9511 arba 53-4924

LIETUVIŠKA AUDYKLA "DROBĖ"
Savininkas VYTAUTAS DORELIS
Parduoda lietuviškai raštuotas drobes, languotas staltieses bei lygias kitas medžiagas.
Kainos be konkurencijos, nes parduodama pačiame fabrike.
BOGOTA 4175 Cerro, Montevideo, Uruguay
Telefonas 22 - 17 - 77

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS DARBAI.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

MIRĖ GABUS ARCHITEKTAS IR VISUOMENININKAS

(B) Bostone mirė, eidamas 55-sius metus, gabus architektas, inžinierius kompozitorius, muzikas, publicistas ir visuomenininkas Vladas Adomavičius.

Šventos Mišios KOVO MĖNUO

- 24 d. 6,50 val. už aa. Ignacą Romančionį.
- 8,15 val. už aa. Kotryną ir Pranciškų Širvius.
- 25 d. 6,50 val. už aa. Joną. Užprašė A. Baltrušaitis.
- 26 d. 8 val. už aa. Mortą Varževičiūtę.
- 9 val. už aa. Simoną Andriūkevičių.
- 18 val. už aa. Bakanų mirusiųsius.
- 10,30 val. už aa. Viktoriją Lapėnienę ir Eufamiją Lapėnaitę.
- 27 d. 8,15 val. už aa. Motiejų Šiauliūną ir Marytę Šiauliūnaitę.
- 28 d. 6,50 val. už aa. Teklę Bileišytę - Kaušilienę.

BALANDŽIO MĖNUO

2 d. — Velykos: 7 val. Iškilmingos už parapiečius.

- 8 val. už aa. Telesforą Mikalauską.
- 10,30 val. už gyvus ir mirusius parapiečius.
- 4 d. 6,50 val. už aa. Povilą ir Lionginą Rastauskus.
- 8,15 val. už aa. Mykolą Talutį ir Moniką Talutinę.

Casa "DOMICELA"
Sav. A. LEVANAČIŪS
ĮVAIRIŲ RĖSIŲ MEGZTINIAI,
SALIKAI, KAMPEROS
Šilko ir drobės išdirbiniai
— PRIEINAMOS KAINOS —
CANADA 2025 Lanús O.

Casa MUSKETAS
Parduoda
PLOKSTELIS, PIANINUS,
AKORDEONUS, BANDEONUS
TELEVISIOS APARATUS
IŠNUOMUOJAMA PIJANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

Vitrinų Fabrikas
"V I T R A L"
Sav. W. A. Rastauskas
Įrengimas moderniškų vitrinų prekybos namams ir krautuvėms.
Av. SAN MARTIN 3038
Lomas del Mirador

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuovėms ir krikštynoms.
AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

— 9,30 val. už Mykolą Medalį. Užsakė Marija Medalis.

- 5 d. 6,50 val. už Stasevičių šeimos mirusius.
- 8,15 val. už Moniką ir Kazimierą Gešvilius.
- 8 d. 8,15 val. už Elzbieta Latoniene.
- 9 d. 9,00 val. už Juozapą Angelskį.
- 10,30 val. už Petronelę Kuraitienę.

— 18,00 val. už Teodorą Daukantą (pirmų metinių proga).
— 19,00 val. Po Mišių parapijos salione aa. Gen. Dankanto pagerbimui akademija, ruošiamą Liet. Kovotojų Sąjungos.

- 10 d. 6,50 val. už aa. Rozaliją Peτραitiene.
- 8,15 val. už aa. Bronių Skaržauską.
- 11 d. 8,15 val. už aa. Eleną Babinienę (metinės).
- 9,00 val. už aa. Steponą Oksą (metinės).
- 12 d. 6,50 val. už aa. Vicentą Līpīnskā.
- 8,15 val. už aa. Rozaliją Peτραitskiene.
- 13 d. 8,15 val. už aa. Stanislovą Kersinskiene.
- 15 d. 7,30 val. už aa. Joną Vasiliauską.
- 8,15 val. už aa. Franciską, Jurgį, Joną Vasiliauskus ir Navickus
- 16 d. 7,00 val. Padėka už gyvybės išgelbėjimą (užsake p. Marcijūnionis).
- 9,00 val. už aa. Olgą Kunigiškienę.
- 10,30 val. už aa. Elzbieta Kunigiškienę.

Šv. Mišios už aa. Viktoriją Lapėnienę ir Eufemiją Lapėnaitę Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje bus 1961 m. kovo mėn. 26 d. 10,30 val. Gimines ir pažįstamuosius kviečia atsilankyti Vicenta ir Liudas Viskaičiai.

PAMALDOS TEMPERLEY KOLONIJOJE
Balandžio mėn. 16 d. 10 val. už aa. Adukauskų šeimos mirusius. Užsakė Vincas Narusevičius.

• PARDUODAMA "DESPENSA" su būtu, c. Pastor Pereyra 3.901, Remedios de Escalada. Kreiptis pas Joną Miežinską, virš minėtu adresu. Lietuviams nuolaida.

Dėmesio, Lietuviams Radio Valandė! Kas sekmadienį 8,18 val. Radio Sarandi, Montevideo, Uruguay.

Grožio salonas TAMARA
Ilgalais plaukų sušukavimas
Priimamos mokinės
Tamara Klimaitė-Routaboul
Güemes 2437, Rosario, Sta Fe

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS PROGRAMA IR METINIŲ REKOLEKCIJŲ TVARKA AUŠROS VARTŲ LIETUVIŲ PARAPIJOJE

Verbų Sekmadienis – kovo mėn. 26 d.

- 10 val. Verbų pašventinimas aikštėje prie Cabildo ir Mendozos kampo. Paskui Verbų procesija į bažnyčią. Lietuviška suma ir misijonieriaus pamokslas.
- 12 val. parapijos salėje steigiamasis Vyrų Draugijos susirinkimas, kurio metu kalbės misijonierius iš Urugvajaus; įvyks naujos draugijos valdybos rinkimai.
- 14,30 val. parapijos salėje vaikams Kristaus kančios vaidinimas. Kaina — 10 pezų.
- 17 val. Iškilminga rekolekcijų pradžia bažnyčioje su pamokslu.
- 17,30 val. Graudūs verksmai.
- 18 val. Vakarinės Mišios.
- 18,30 val. Kristaus kančios vaidinimas parapijos salėje suaugusiems. Įėjimo kaina visiems po 30 pezų

Pirmadienį, antradienį ir trečiadienį

(kovo mėn. 27, 28 ir 29 dienomis)

- 7 val. Šv. Mišios; po jų pamokslas.
- 19,30 val. Graudūs verksmai.
- 20 val. Rekolekcijų pamokslas.

Didįjį Ketvirtadienį – kovo mėn. 30 d.

- 7,30 val. Pamokslas ir išpažintys
- 18,30 val. Pamokslas lietuviams.
- 19 val. Šv. Mišios ir bendra Komunija, Šv. Sakramento įstatymas ir adoracija iki 12 val. nakties.

Didįjį Penktadienį – kovo mėn. 31 d.

- 7,30 val. Kryžiaus keliai ir pamokslas.
- 15 val. Graudūs verksmai — lietuviškai
- 15,30 val. Kryžiaus keliai — ispaniškai.
- 16 val. Kristaus kančios skaitymas, Kryžiaus pagarbini- mas ir komunija.
- 17 val. Pamokslas lietuviams ir išpažinčių klausimas.

Didįjį Šeštadienį – balandžio mėn. 1 d.

- 7,30 val. Rekolekcijų pamokslas.
- 22 val. užbaigiamasis pamokslas.
- 22,45 val. Ugnies šventinimas, procesija, vandens šven- tinimas.
- 24 val. Iškilmingos vidurnakčio Mišios.

Velykų dieną – balandžio mėn. 2 d.

- 6 val. Lietuviška rezurekcija, procesija ir iškilmingos Mišios.
- Kitos Mišios kaip sekmadieniais: 8, 9, 10,30 ir 18 val.

Visomis rekolekcijų dienomis bus klausoma išpažinčių, lai- ke pamaldų ir po pamaldų. Šv. Komuniją galima priimti visomis Didž. Savaitės dienomis, tik reikalinga prieš tai 3 val. nevalgyti ir 1 val. negerti. Vandeni galima gerti bet- kada. Kas Didž. Šeštadienio vidurnaktį priims Komuniją, negali priimti Velykų dieną antru kartu, nes tos Mišios skaitosi jau Velykų Mišios.

Mirusiojo gen. Teodoro Daukanto pagerbimui akademija

Balandžio mėn. 9 d. sukanka vieni metai nuo gen. T. Daukan- to mirties. Ta proga už afa ge- nerolo sielą bus atnašautos va- karinės Mišios 18 val. po kurių parapijos salione įvyks afa ge- nerolo garbei akademija, kurią ruošia Karių ir Kovotojų Sajun- ga Argentinoje.

Kviečiami dalyvauti visi lie- tuviai.

Visiems Vyrams Katalikams

Verbų sekmadienį tuoj po su- mos 12 val. Aušros Vartų pa- rapijos salione įvyks steigiamas Vyrų Draugijos susirinki- mas, kuriame bus renkama pir- moji valdyba. Susirinkime da- lyvaus iš Urugvajaus atvykęs misijonierius, kuris praneš apie Urugvajuje vyrų veiklą.

Visi vyrai katalikai kviečia- mi atvykti.

Vyskupas Dr. Alejandro Schell lankysis parapijoje

Per atvelykį balandžio mėn. 9 dieną Aušros Vartų parapijo- je lankysis Lomas de Zamora vyskupas Dr. Alejandro Schell, kuris sutvirtins vaikus ir apžiū- rės parapijos veikimą bei įstai- gas.

Pakrikštyti "Aušros Vartų" bažnyčioje

Kovo mėn. 18 d. buvo pakrikšty- ti Elenos Marcinian ir Jono Simke- vičiaus du vaikučiai:

Alicija Kristina, gimusi 1958 m. balandžio 4 d. Krikšto tėvais buvo: Teodoro Mendyk ir Josefa Kiaszko de Blanco.

Klaudijus Jonas, gimęs 1960 m. birželio 16 d. Krikšto tėvai: Osvaldo Blanco ir Estanislava Gvalda de Mandyk.

Pakrikštijo kun. Juozas Margis, kuris buvo atvykęs iš Rosario sve- čiuosna.

Sutuoktuvės

● Kovo mėn. 17 d. Aušros Vartų bažnyčioje susituokė Alicija Angela Dultytė su Jose Francisco Bertran. Sutuoktuvių liudininkais buvo Jo- nas Dultis (jaunosios tėvas) ir Ama- lia Martinez de Bertran (jaunojo motina). Moterystės ryšį palaimino kun. kleb. Vytautas Palubinskas. Vestuvių vaisės įvyko jaunosios tē- velių namuose.

● Balandžio mėn. 6 d. ryte įvyks sutuoktuvės Lauryno Stepono Tu- monio ir Onos Marijos Povilavi- čūtės.

● P. Gudelevičius ir A. Račkus apie dvi savaites laiko praleido Vi- lla del Dique Tėvų Marijonų namuo- se, kur atostogaudami kartu atliko reikalingus namo remontus.

LAIKAS PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — S. Saplis, Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriaus prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 140.— administracijoje, \$ 150.— namuose; Urugvajuje met. 15 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XIII METAI Nr. 274

24 DE MARZO

● Kun. K. Černiauskas, kuris Kovo 14 d. per Ezeizo areodromą išskrido į S. Ameriką, laimingai nu- skrido į New Yorką, nežiūrint kil- susios didžios audros Brazilijoje, kuri kelionę pavėlino apie 12 va- landų. Kun. K. Černiauskas aplan- kęs keletą pažįstamų New Yorke, išvyko į Čikagą pas Tėvus Marijo- nus, kur ilgesnį laiką sustos pa- silsėti.

● "Birutės" draugijos susirinki- mas, įvykęs kovo mėn. 12 d. praėjo pakilloje nuotaikoje. Buvo pasitar- ta dėl ateities darbų. Nutarta iškil- mingiau paminėti Motinos Dieną, ku- riai bus statomas vaidinimas, skir- tas motinai pagerbti.

● Rašytojas Kaz. Čibiras per Ve- lykų šventės atvyks į Buenos Aires aplankyti pažįstamųjų ir draugų.

● Misijonierius Tėvas Jonas Bru- žikas kovo 26 d. atvyksta į Aušros Vartų parapiją praveisti lietuviams rekolekcijų. Tėvas Bružikas, kuris pereitais metais turėjo sunkią ope- raciją ir apie 4 mėnesius išnešiojo gipso šarvus, dabar vėl stoja į seną misijonieriaus darbą: vesti misijas, lankyti ligonius ir tęsti savo kitus apaštalavimo darbus.

Linkime sekmės!

● Kun. Aug. Steigvila laike Di- džiosios Savaitės praves Berisso lie- tuviams rekolekcijas.

SUSILAUKĖ NAUJAGIMIO SŪNAUS

Adelė Ivoškaitė ir Leonas Avulis kovo 14 d. susilaukė sūnaus, kuriam duotas Linuko Jonuko vardas.

● Pradės veikti šeštadienio Mo- kykla. Po Velykų klekvienu šešta- dienį nuo 10 iki 11 valandos ryte Aušros Vartų mokyklos patalpose prades iš naujo veikti šeštadienio Mokykla, kuriai vadovauti apsiėmė Seseles Kazimieretės. Šioje mokyk- loje bus mokoma netik lietuviškai skaityti ir rašyti, bet kartu vaiku- čiai turės progos išmokyti eiles sa- kyti, vaidinti ir savo kraštą pažinti.

Lietuviai tėvai yra prašomi savo vaikučius į šią lietuvišką mokyklą siųsti, nes tai ko negali tėvai duoti, tai padės ši mokykla įsigyti: dau- giau žinių apie savo krašto pažini- mą ir garbingą mūsų tautos praeitį, išmoks jos dainas dainuoti ir mus Tėvynę pamilti.

● Sv. Cecilijos choras vyks į Lu- janą, š. m. balandžio mėn. 16 d. su maldininkais kartu į Lujaną vyks ir v. Cecilijos choras vadovaujamas muziko Vaclo Rymavičiaus.

PRANEŠIMAS PENSININKAMS
Lietuviai, kurie pradeda "jubi- liuotis" ir neturi gimimo metrikų, jas gal gauti per Aušros Vartų pa- rapijos kleboną, tik turi pristatyti cedulą ar kitą asmeninį dokumentą.

Gyvojo Rožančiaus mėnesinis susirinkimas

balandžio mėnesį įvyks per Atvelykį, balandžio 9 d.

Sv. Valandą 16 val., po kurios mėnesinis susirinkimas.

Lietuvių Katalikų Draugija Berisse "Mindaugas"

šaukia visus draugijos narius į

VISUOTINĄ SUSIRINKIMĄ,

kuris įvyks balandžio mėn. 2 d. 18 val. "Mindaugo" draugijos patalpose.

Programoje pamatyta:

1. Praėjusio susirinkimo akto paskaitymas.
2. Praeitų metų balanso pranešimas.
3. Nuosavybės dokumentų klausimas.
4. Draugijos Valdymo rinkimai 1961 metams.
5. Kandidatų rinkimas aktui patvirtinti.

Pastaba: Pagal 37 paragrafą, nesusirinkus reikiamui skai- čiumi narių, po valandos šaukiamas kitas susirinkimas, ku- ris laikomas yra galiojančiu.

A. ŠEŠTAKAUSKAS (sek.) V. STUNDŽIA (pirm.)

Kas bus? BALANDŽIO – ABRIL 8 DIENĄ 21,30 VAL. Argentinos

tai nepaprastas

??????

Lietuvių Centre

netikėtumu kokteilis

- BUS ARTISTAI ?
BUS BAZARAS ?
BUS DOVANOS ?
BUS SPALVUOTOS ŠVIESOS ?

Kas bus?

REZERVUOKITE VIETAS IŠ ANKSTO ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRO RAŠTINEI ATVAŽUOKITE, NES MALONIAI LAUKSIME
TABARE 6950 – CAPITAL